

Konsolideeritud majandusaasta aruanne

Äriniimi	Paldiski Sadamate AS
Äriregistri kood	10425338
Aadress	Peetri 11 76805 Paldiski, Eesti Vabariik
Telefon	+372 651 1010
Faks	+372 651 1011
Elektronpost	info@portofpaldiski.ee
Interneti koduleht	www.portofpaldiski.ee
Põhitegevusala	sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused, laadungikäitlus
Emaettevõte	CNP Investments N.V.
Majandusaasta algus	1. jaanuar 2017
Majandusaasta lõpp	31. detsember 2017
Audiitor	Ernst & Young Baltic AS

SISUKORD

KONSOLIDEERIMISGRUPI TEGEVUSARUANNE	2
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE	5
KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE	6
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	7
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	8
LISAD KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE	9
Lisa 1. Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2. Raha	21
Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed	21
Lisa 4. Nõuded ostjate vastu	21
Lisa 5. Ettemaksed	21
Lisa 6. Varud	22
Lisa 7. Kinnisvarainvesteeringud	22
Lisa 8. Materiaalne põhivara	23
Lisa 9. Immateriaalne põhivara	24
Lisa 10. Võlakohustused	25
Lisa 11. Võlad ja ettemaksed	28
Lisa 12. Võlad tarnijatele	28
Lisa 13. Võlad töötajatele	28
Lisa 14. Maksuvõlad	28
Lisa 15. Omakapital	28
Lisa 16. Müügitulu	29
Lisa 17. Müüdud teenuste kulu	30
Lisa 18. Turustuskulud	30
Lisa 19. Üldhalduskulud	30
Lisa 20. Muud äritulud	31
Lisa 21. Muud ärikulud	31
Lisa 22. Finantskulud	31
Lisa 23. Personalikulud	31
Lisa 24. Kasutusrent	32
Lisa 25. Tehingud seotud osapooltega	32
Lisa 26. Lisa konsolideeritud rahavoogude aruande juurde	34
Lisa 27. Tütarettevõtete aktsiad	35
Lisa 28. Eraldised ja tingimuslikud kohustused	35
Lisa 29. Mitterahalised tehingud	36
Lisa 30. Finantsriskide juhtimine	36
Lisa 31. Bilansikuupäevajärgsed sündmused	40
Lisa 32. Finantsinformatsioon emettevõtte kohta	40
Lisa 33. Informatsioon Koidula ooteala kohta	43
VANDEAUDIITORI ARUANNE	44
KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK	46
JUHATUSE JA NÕUKOGU LIIKMETE ALLKIRJAD 2017. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE	47
MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE KLASSIFIKAATORILE (EMTAK)	48

KONSOLIDEERIMISGRUPI TEGEVUSARUANNE**Üldinfo**

Paldiski Sadamate AS-i kontserni kuuluvad: emaettevõtte Paldiski Sadamate AS ja tütaretttevõtted OÜ Palsteve ja OÜ Pintomar. Paldiski Sadamate AS omab kontrolli kahe tütaretttevõtte üle.

Paldiski Põhjasadam on Soome lahe suudmes asuv, 100% eraomanduses olev merekaubasadam. Sadama territooriumi ja akvatooriumi valdajaks on Paldiski Sadamate AS. Vastavalt Eesti Vabariigi seadustele võib sadam vallata akvatooriumi pikaajalise kasutusõiguse alusel, mis võimaldab tal kontrollida laevade liikumist sellel territooriumil. Sadama kogu maismaaterritoorium kuulub Paldiski Sadamate AS-ile omandiõiguse alusel.

Paldiski Sadamate AS-i peamiseks tegevusalaks on sadamateenuste osutamine ja majandustegevuse edendamine ettevõtte poolt hallatavas Paldiski Põhjasadamas.

Paldiski Põhjasadam on Eesti Sadamate Liidu ja Eesti Kaubandus - Tööstuskoja liige. Paldiski Põhjasadam omab vabamajandustsooni staatust.

Sadama ning sadamas tegutseva tütaretttevõtte stividorfirma OÜ Palsteve tehnilised võimalused vastavad sadamaoperaatoritele kehtestatud ülemaailmsetele standarditele, mida kinnitavad ka saadud sertifikaadid ISO 9001:2008, ISO 14001:2004 ning Euroopa Mereohutuse Ameti otsus rahvusvahelise ISPS auditi läbimise kohta. 2016. aastal väljastati sertifikaat OHSAS 18001:2007, mis sisaldab töötervishoiu ja -ohutusega seotud nõudeid ning võimaldab ettevõttel riske ohjata ja oma tegevust tõhustada. Lisaks olemasolevatele sertifikaatidele toimus 2017. a juhtimissüsteemi kaasajastamine ja väljatöötamine ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45001:2016 osas.

Paldiski Sadamate AS opereerib Koidula piiripunkti ooteala juhindudes Koidula piiripunkti ooteala töös rangelt EV Siseministeeriumi ja Paldiski Sadamate AS-i vahelisest halduslepingust. Sadam asetseb väljakujunenud mere-, raudtee- ja maanteed ristumiskohas. Mis on võimalikest mugavaim geograafiline asend kaupade veoks kahe suure tarbijaturu – Venemaa ja Euroopa Liidu vahel.

Paldiski Põhjasadam võtab vastu selliste firmade aluseid nagu: KESS, Finnlines, DFDS, W.W.L, HÖEGH.

Sadamal on kaasaegne ja hästi välja arendatud infrastruktuur.

Sadamasiseselt on kõik laod ja kaid omavahel ühendatud sise-raudteega.

Riigimaantee kaudu on tagatud hea ühendus nii Tallinnaga kui ka itta ja lõunasse suunduvate peamagistraalidega.

Sadamasse saabuvatel laevadel on võimalus täiendada oma joogivee varusid, lülituda kai elektrivarustussüsteemi ning anda ära prügi, fekaal- ja naftasaadustega saastatud veed.

Kaid on varustatud asjakohaste seadmetega üld-, konteiner- ja RO-RO-tüüpi veoste vastuvõtuks. Kaiääre suurim sügavus on 11,8 meetrit ja pikima kai pikkus on 310 meetrit, mis võimaldab sadamal vastu võtta ka ookeanilaevu. Sadama akvatoorium on Baltimerest eraldatud 375 meetri pikkuse kaitsemuuliga.

"Landlord"-tüüpi sadamana on Paldiski Sadamate AS-i peamine ülesanne tagada sadama operaatorile vajalik infrastruktuur.

Tütaretttevõttel OÜ Palsteve-l on Euroopa Liidu poolt volitatud majandusoperaatori (AEO) staatus. OÜ Palsteve on Paldiski Põhjasadamas tegutsev operaator-stividorfirma, kes tegeleb kaupade käitlemise, laadimise, lossimise jt. operaator-stividorteenuste osutamisega klientidele.

Samuti tegeleb OÜ Palsteve kaupade kaalumise ja talmaniteenustega, ladustamisega, puistekaupade pakendamisega, tollilao ja -terminali teenustega.

Sadamas on 240 000 m² lahtiseid laoplatse ja 25 000 m² laohooneid sh laoruumid aktsiisikauba ja kuivainete hoiustamiseks. Laod on renoveeritud ning kaasaegsed logistilised lahendused rahuldavad ka kõige nõudlikumate klientide vajadusi.

Kaasajastatud mineraalväetiste ümberlaadimise kompleksis on võimalik teostada puistekaupade pakendamist, laadimist euroalustele ning täiendavat kiletamist sõltumata ilmastikutingimustest. Samuti on sadamas olemas segamismasin (blender) eri liiki väetiste valmistamiseks. PDI (pre-delivery inspection) keskuses toimub mootorsõidukite müügiks ettevalmistamine. Keskuses on võimalik paigaldada autodele lisaseadmeid, teostada tehnilist ülevaatust, kiletamist ja autode pesu.

Professionaalne, kahes vahetuses töötav meeskond ja kaasaegne sadamatehnika tagavad ööpäevaringselt kiire ja kvaliteetse teeninduse.

Sadama territoorium ja laoplatsid on varustatud 24/7 toimivate videovalve- ja signalisatsioonisüsteemidega, mis on ühenduses linna politseiteenistusega. Sadama ja sõidukite terminalidesse sisenemispunktid on varustatud automaatsete numbrimärkide tuvastamise süsteemidega, mis võimaldavad veoautosid ka skanneerida.

Majanduskeskkond

Paldiski Põhjasadama omandas lisaks olemasolevatele maakruntidele veel sadamaga külgneva maakrundi pindalaga 20 hektarit oma plaaniliste tegevuste teostamiseks ning samuti väga hea potentsiaaliga äri edasiarendamiseks. Maakrundid, millel sadam asub, paiknevad raudtee ja mere vahel, Paldiski linna vahetus läheduses. 99 hektari suurune sadam-akvatoorium on otseselt sadama vastutuse all olev tsoon. Sadama territoorium laiub kokku 70 hektaril.

Eesti merenduse arengut mõjutavad transiidivedude aspektist esmajoones Venemaa majandustsoon ning ida ja lääne vahelisele transiidile orienteeritud tsoon.

Äritegevuse lahutamatuks osaks peetakse ka transporditurgudel oma võimaluste ja eeliste tutvustamist ning äriklientidele sadamateenuste kogupaketi pakkumist konkreetsetele kaubavoogudele.

Paldiski Põhjasadama strateegiliseks eesmärgiks on pakkuda võimalikult komplekset teenust: alates kauba ärasaatmisest tootja poolt kuni selle kohaletoimetamiseni lõpptarbijale (door-to-door). Pakutakse multimodaalset veoste transporti, kasutades ära Paldiski Põhjasadama Grupi poolt pakutavaid eeliseid, mis võimaldavad veoste omanikel veole ja tollivormistusele kuluvat aega oluliselt lühendada.

Sadam pakub oma klientidele veoste kohaletoimetamise logistikaskeemi optimeerimise teenustepaketti. On loodud nn roheline koridor Paldiski Põhjasadama ja Vene Föderatsioonis Petseris asuva tollilao Mikom vahel.

Koidula piiripunkti sujuv töö omab kaudset mõju nii Paldiski Põhjasadama, teiste Eesti sadamate kui ka kogu transiidisektori efektiivsemale ning konkurentsivõimelisemale toimimisele.

Sadamal on olemas otseleping kaupade veoks Vene Föderatsiooni Raudteel, mis tagab konkurentsivõimelisemad raudteeveo tariifid ning kaupade operatiivse mahalaadimise Vene Föderatsioonis. Sadam omab autoparklat maakrundil, mis asub 500 meetri kaugusel Eesti-Vene piirist. Autoparklas on kohti 75 autotreilerile + 200 sõiduautole.

Valitsustevahelise majanduskomisjoni istungil Bakuus kirjutati alla kolmepoolsele kokkuleppele AS EVR Cargo, Paldiski Põhjasadama ja Aserbaidžani raudtee vahel. Aserbaidžaan paikneb strateegilises sõlmpunktis Põhja-Lõuna ja Ida-Lääne koridori vahel. Lõuna-Põhja transiidikoridor pakub konkurentsi praegusele mereühendusele ning kaupade liikumiskiirus kasvaks kolm korda. Paldiski Põhjasadam pakub kasutada oma territooriumi jaotuskeskusena lasti käitlemiseks Põhja-Skandinaaviast Lõunasse ning vastupidises suunas.

Paldiski Sadamate AS soovib rajada Kasahstani riiklikule raudteefirmale Temir Zholy (KTZ) transiidikeskust, mis võimaldaks kaupu läbi Paldiski Põhjasadama hõlpsamalt Skandinaavia turule müüa. Paldiski Sadamate AS on KTZ-iga juba pikaajaline partner ja seetõttu on võimalik seda koostööd veelgi laiendada ja elavdada.

Majanduskeskkond Eestis:

- Rahvusvaheliste veokulude ja Eestist Euroopasse teeloleku aja vähenemine tänu mereteele;
- Aastaringne navigatsioon;
- Eesti on Aasia majanduspiirkondadele kõige lähem Euroopa Liidu liikmesriik, mis võimaldab rahvusvahelistele kaubavedudele väga soodsa majandusega kaubakoridore. Raudteed ja maanteed ühendavad sadamat Balti maade, Valgevene, Venemaa keskosa, Uurali piirkonna, Lääne-Siberi, Kasahstani ning paljude teiste riikidega;
- Ettevõtluskeskkond on vastavuses Euroopa Liidu ja rahvusvahelise õigusega;
- Eestis on hästi arenenud ja rahvusvaheliselt tuntud transpordifirmad, ekspedeerijad, ja transpordiagentuurid, kes on partneriteks ka Eesti riigiasutustele ja rahvusvaheliste klientidele;
- Peamisteks konkurentideks Eestis on Tallinna Sadam ning Sillamäe Sadam.

Keskkonnamõjud

Paldiski Põhjasadamal puuduvad negatiivsed keskkonnamõjud ümbritsevale piirkonnale. Tulenevalt asukohast (linna vahetu lähedus) ollakse keskendunud keskkonnale ohutute kaupade käitlemisele.

Paldiski Sadamate AS jätkab kvaliteetset juhtimistegevust ja suhtub täie tõsidusega keskkonnanalasesse töösse.

Tegevustulemused

2017. a moodustasid investeeringud põhivarasse 1 369 124 eurot (2016: 360 505 eurot) võttes arvesse ka lõpetamata ehituse muutusi.

Paldiski Sadamate AS-i bilansimaht moodustas seisuga 31.12.2017 55 913 172 eurot (2016: 57 081 511 eurot). 2017. aastal moodustas ettevõtte konsolideeritud müügitulu 10 818 828 eurot (2016: 10 885 171 eurot). Müügitulust 22% (2016: 23%) moodustas 2017. aastal sadamateenuste osutamine Paldiski Põhjasadamas sildunud laevadele, 61% (2016: 59%) stividorteenuste osutamine kauba omanikele ja muude teenuste osakaal oli 17% müügitulust (2016: 18%).

Peamised finantssuhtarvud	2017	2016
Müügitulu (eurodes)	10 818 828	10 885 171
Käibekasv	-0,6%	-8,3%
Puhaskahjum (eurodes)	-2 670 567	-3 141 716
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	0,84	0,79

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

Käibe kasv (%) = (müügitulu 2017 – müügitulu 2016) / müügitulu 2016 × 100

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara / lühiajalised kohustused

Eesmärgid järgmiseks majandusaastaks

2018. aastal keskendume nagu ka eelnevatel aastatel kommertstegevusele, multimodaalse teenuse pakkumisele, veomahtude kasvatamisele, müügituru laiendamisele.

2018. a on kavas jätkata koostööd ja suurendada mahtusid 10% võrra varasemate pikaajaliste äripartneritega sõiduautode, rasketehnika, mineraalväetiste ja moodulite käitlemise osas.

Edaspidi on kavas jätkata aktiivselt äripartnerite otsimisega, et teostada konteinerite transiidivedu Kaug – Idast Skandinaavia suunal ja Skandinaaviast Aasia suunal.

Aleksandr Kovaljov
Juhatuse liige

Igor Dronov
Juhatuse liige

28 juuni 2018. a

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE**

(eurodes)		31.12.2017	31.12.2016
Raha ja pangakontod	2	56 657	207 759
Nõuded ja ettemaksed	3	1 557 326	1 138 808
Varud	6	917 992	941 514
Käibevara kokku		2 531 975	2 288 081
Kinnisvarainvesteeringud	7	298 203	302 802
Materiaalne põhivara	8	52 778 720	54 146 494
Immateriaalne põhivara	9	304 274	344 134
Põhivara kokku		53 381 197	54 793 430
Varad kokku		55 913 172	57 081 511
Võlakohustused	10	1 767 473	728 808
Võlad ja ettemaksed	11	1 243 027	2 153 062
Lühiajalised kohustused kokku		3 010 500	2 881 870
Pikaajalised võlakohustused	10	50 266 601	51 421 868
Pikaajalised kohustused kokku		50 266 601	51 421 868
Kohustused kokku		53 277 101	54 303 738
Aktsiakapital	15	498 986	497 548
Aažio		53 549 595	51 022 168
Kohustuslik reserv		49 529	49 529
Akumuleerunud kahjum		-51 396 417	-48 730 289
Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku		2 701 693	2 838 956
Vähemusosalus		-65 522	-61 183
Omakapital kokku		2 636 071	2 777 773
Kohustused ja omakapital kokku		55 913 172	57 081 511

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

(eurodes)		2017	2016
Müügitulu	16	10 818 828	10 885 171
Müüdud teenuste kulu	17	-11 437 868	-11 496 559
Brutokahjum		-619 040	-611 388
Turustuskulud	18	-50 032	-41 758
Üldhalduskulud	19	-1 217 585	-1 274 148
Muud äritulud	20	497 582	64 089
Muud ärikulud	21	-65 343	-29 836
Ärikahjum		-1 454 418	-1 893 041
Finantstulud		69	53
Finantskulud	22	-1 216 218	-1 248 728
Kahjum enne tulumaksustamist		-2 670 567	-3 141 716
Aruandeaasta puhaskahjum		-2 670 567	-3 141 716
<i>sh emaettevõtte omanike osa</i>			
puhaskahjumist		-2 666 128	-3 135 296
<i>sh vähemusomanike osa puhaskahjumist</i>		-4 439	-6 420
Muu koondkasum(-kahjum)		0	0
<i>sh emaettevõtte omanike osa</i>			
koondkahjumist		-2 666 128	-3 135 296
<i>sh vähemusomanike osa koondkahjumist</i>		-4 439	-6 420

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

(eurodes)		2017	2016
Puhaskahjum		-2 670 567	-3 141 716
Puhaskahjumi korrigeerimised	26	3 524 807	4 109 458
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-415 660	172 290
Varude muutus		7 271	-6 428
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		156 243	202 298
Kokku rahavood äritegevusest		602 094	1 335 902
Põhivara soetamine	26	-559 284	-361 294
Materiaalse põhivara müük		4 098	0
Antud laenud		-3 800	-6 900
Laekunud intressid		69	6
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-558 917	-368 188
Saadud laenud		9 794 255	1 122 784
Saadud laenude tagasimaksed		-9 674 492	-1 343 668
Arvelduskrediidi muutus		116 266	-155 756
Kapitalirendi põhiosa maksed		-280 143	-372 350
Makstud intressid		-150 165	-39 272
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-194 279	-788 262
Rahavood kokku		-151 102	179 452
Raha ja raha ekvivalendid perioodi algul	2	207 759	28 307
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-151 102	179 452
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpul	2	56 657	207 759

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

(eurodes)	Emaettevõtja omanike osa					
	Aktsia-kapital	Aazio	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku	Vähemus-osalus
Saldo 31.12.2015	496 110	46 023 606	49 529	-45 594 993	974 252	-54 763
Aktsiate emissioon	1 438	4 998 562	0	0	5 000 000	0
Aruandeperioodi koondkahjum	0	0	0	-3 135 296	-3 135 296	-6 420
Saldo 31.12.2016	497 548	51 022 168	49 529	-48 730 289	2 838 956	-61 183
Aktsiate emissioon	1 438	2 527 427	0	0	2 528 865	0
Aruandeperioodi koondkahjum	0	0	0	-2 666 128	-2 666 128	-4 439
Saldo 31.12.2017	498 986	53 549 595	49 529	-51 396 417	2 701 693	-65 622
Saldo 31.12.2017					2 701 693	2 636 071

Omakapitali kohta on detailsemalt kirjutatud lisas 15.

LISAD KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE**Üldinformatsioon**

Paldiski Sadamate AS on 100% erakapitalil põhinev kontsern.

Paldiski Sadamate AS-i emaettevõtte on CNP Investments N. V.

Seisuga 31.12.2017 omab Paldiski Sadamate AS kontrolli kahe tütarettevõtte üle:

- OÜ Palsteve 99,21% (2016: 99,20%)

- OÜ Pintomar 100% (2016: 100%)

Grupi peamiseks äritegevuseks on sadama-ja stividoriteenuste osutamine Paldiski Põhjasadamas, Eestis.

Kontsernis töötas 2017. a keskmiselt 286 (2016: 290) töötajat.

Paldiski Sadamate AS on registreeritud Eestis, 76805 Paldiskis, Peetri 11 ja äritegevuse koht on samal aadressil. Tegutseb põhiliselt Eesti Vabariigis. Paldiski Sadamate AS-i aktsiad ei ole noteeritud väärtpaberibörsidel.

Lisa 1. Arvestuspõhimõtted**Koostamise alused**

Paldiski Sadamate AS-i 2017. a konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega (IFRS) ja Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee (IFRIC) poolt välja antud tõlgendustega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Paldiski Sadamate AS-i (edaspidi ka "emaettevõtte") ning tema tütarettevõtete (edaspidi koos "kontsern") konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kasutades soetusmaksumuse meetodit, välja arvatud juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes on kirjeldatud teisiti.

2017. a konsolideeritud finantsaruanne on koostatud järjepidevuse ja võrreldavuse põhimõtete alusel, mis tähendab, et kontsern järgib alati samu raamatupidamis põhimõtteid ja esitusviisi. Raamatupidamismõtteid ja esitusviisi muudetakse üksnes juhul, kui seda nõutakse uute või muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) ja nende tõlgenduste alusel või kui uus raamatupidamispoliitika või esitusviis annab objektiivsema ülevaate kontserni finantsseisust, finantstulemustest ja rahavoogudest.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, kui ei ole teisiti märgitud.

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule, kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heaks kiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab endas ka raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosoleku poolt. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja kinnitatud majandusaasta aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

Uute ja/või muudetud IFRS standardite ja IFRIC-i tõlgenduste rakendamine

Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigil aruandes esitatud perioodidel, välja arvatud järgnevad uued ja/või muudetud IFRS-id, mida on rakendatud alates 1. jaanuarist 2017:

- **IAS 12 muudatused: edasilükkunud tulumaksuvara kajastamine kasutamata maksukahjumitelt**

Muudatuste eesmärgiks on täpsustada, kuidas kajastada edasilükkunud tulumaksuvara realiseerimata maksukahjumitelt, et adresseerida erinevusi IAS 12 rakendamisel. Erinevused kõnealuse standardi rakendamisel on tekkinud eelkõige seoses õiglase väärtuse vähenemisel ilmnevate maha arvatavate ajutiste erinevustega, vara realiseerimisega üle selle bilansilise jääkmaksumuse, tõenäolise tulevase maksustatava kasumiga ning individuaalse või kollektiivse hindamise kasuks otsustamisega. Kõnealused muudatused ei mõjutanud kontserni.

- **IAS 7 muudatused: avalikustamisalgatus**

Muudatusega soovitakse tagada sellise informatsiooni avalikustamine, mis võimaldaks finantsaruannete kasutajatel hinnata finantseerimistegevusega seotud kohustiste rahalisi ja mitterahalisi muutusi. Muudatustes selgitatakse, et üks viis avalikustamismõõde täitmiseks on tuua finantsseisundi aruandes ära finantseerimistegevusega seotud kohustiste bilansiliste maksumuste muutuste võrdlev tabel, kus on kirjas muutused finantseerimistegevusega seotud rahavoogudes, tütarettevõtete või muude äriüksuste üle kontrolli saavutamise või selle kaotamisega seotud muutused, valuutakursside muutuste mõju, õiglase väärtuse muutused ja muud muutused. Kõnealused muudatused kontserni ei puudutanud.

- IASB on välja andnud muudatuste kogumiku „**lga-aastased IFRS-ide parandused ajavahemikuks 2014–2016**“.

IFRS 12 „Muudes (majandus)üksustes olevate osaluste avalikustamine“. Muudatustega täpsustatakse, et IFRS 12 avalikustamismõõded, v.a tütar-, ühis- ja sidusettevõtete kohta avalikustatav summaarne finantsinformatsioon, rakenduvad ka ettevõtte investeeringutele tütar-, ühis- ja sidusettevõtetesse, mis on klassifitseeritud müügiks hoitavaks varaks või lõpetatud tegevusvaldkonnaks kooskõlas IFRS 5-ga.

Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud standardid

- **IFRS 9 „Finantsinstrumendid“: klassifitseerimine ja mõõtmine**

Standardit kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Standardi IFRS 9 lõppversioon koondab kõiki finantsinstrumentide projekti etappe ning asendab standardi IAS 39 ning kõik eelnevad IFRS 9 versioonid. Standard kehtestab uue finantsvarade klassifitseerimise ja mõõtmise raamistikku, finantskohustiste raamatupidamisliku kajastamise nõuded, finantsvarade allahindluse reeglistiku ja riskimaandamisarvestuse (*hedge accounting*) erireeglid. Muudatuse rakendamine ei avalda mõju Ettevõtte finantsaruannetele.

- **IFRS 15 „Kliendilepingutest saadav tulu“**

Standardit kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. Standardiga IFRS 15 kehtestatakse 5-astmeline mudel, mida hakatakse rakendada kliendilepingutest teenitavale tulule sõltumata tegevusalast ja tulutehingu liigist. Standardi nõudmised hakkavad kehtima ka ettevõtte tavapärase tegevuse väljundiks mitteolevate mittefinantsvarade müümisest saadud kasumite ja kahjumite kajastamisele ja mõõtmisele (nt materiaalse või immateriaalse põhivara müügile). Lisaks suurenevad oluliselt avalikustamismõõded, nt kogutulu jaotuse avalikustamine muutub detailsemaks ning avalikustatakse informatsioon teostamiskohustuste (*performance obligations*) kohta, lepinguvara ja -kohustiste saldode muutused ning peamised juhtkonna hinnangud ja eeldused. Aruande ettevalmishetkel juhtkonnal IFRS 15 hindamine on protsessis ja plaanitakse lõpuni viia 2018. aastal.

- **IFRS 15 „Kliendilepingutest saadav tulu“ selgitused**

Selgitused kehtivad 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Selgituste eesmärgiks on selgitada IASB kavatsusi IFRS 15 väljatöötamisel. Täpsustatud on teostamiskohustuste identifitseerimist, agendina tegutsemise kriteeriumeid ning litsentsitasude kajastamist. Esimese puhul muudeti „eraldi identifitseeritava“ põhimõtte sõnastust; teise puhul on antud juhiseid hindamiseks, kas ettevõtte tegutseb agendi või põhitöövõtjana, ning kuidas rakendada kontrollipõhimõtet. Litsentside kajastamise osas on lisatud juhised intellektuaalomandi ja litsentsitasude kajastamiseks. Selgitustega antakse ka täiendavaid praktilisi nõuandeid ettevõtetele, kes rakendavad IFRS 15 täielikult tagasiulatuvalt või on valinud osaliselt tagasiulatuva rakendamise. Aruande ettevalmishetkel juhtkonnal IFRS 15 hindamine on protsessis ja plaanitakse lõpuni viia 2018. aastal.

- **IFRS 16 „Rendiarvestus“**

Standardit kohaldatakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. Standardiga IFRS 16 kehtestatakse rentide kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted mõlemale lepingupoolele, st nii kliendile (rentnikule) kui ka teenuseosutajale (rendileandjale). Uue standardi kohaselt peavad kajastama rentnikud suurema osa rentidest oma finantsaruannetes. Kui mõned erandid välja arvata, kajastatakse kõiki rente ühtse mudeli alusel. Rendileandjate jaoks jääb rentide kajastamine suures osas muutumatuks. Standardi rakendamise mõju põhjalikum on kavandatud aastaks 2018.

- **IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ muudatused: varade müügi ja üleandmise tehingud investori ja tema sidus- või ühisettevõtete vahel**

Muudatustes käsitletakse ebakõlasid IFRS 10 ja IAS 28 nõuete vahel, mis puudutavad varade müügi ja üleandmise tehinguid investori ja tema sidus- või ühisettevõtete vahel. Muudatuste tulemusena kajastatakse kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul täies ulatuses (sõltumata sellest, kas neid hoitakse tütarettevõttes või mitte). Kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks mittekvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul kajastatakse osalisel ka siis, kui kõnealuseid varasid hoitakse tütarettevõttes. 2015. aasta detsembris lükkas IASB muudatuse jõustumise kuupäeva määramata ajaks edasi, et oodata ära oma kapitaliosaluse meetodit käsitleva uuringu tulemused. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Muudatuse rakendamine ei avalda mõju kontserni finantsaruannetele, kuna kontsernil ei ole selliseid tehinguid.

- **IFRS 2 „Aktsiapõhine makse“ muudatused: klassifitseerimine ja mõõtmine**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega antakse juhised optsiooni üleandmise tingimuste mõjude arvestamiseks rahas arveldatavate aktsiapõhiste maksete hindamisel ja kajastamisel raamatupidamises, kinnipeetava tulumaksukohustise kajastamiseks tasaarveldatavate aktsiapõhiste maksete puhul ja selliste aktsiapõhiste maksete tingimuste muudatuste kajastamiseks, mille tulemusena muutub aktsiapõhise makse klassifikatsioon rahas arveldatavast omakapitaliinstrumentides arveldatavaks. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Muudatuse rakendamine ei avalda mõju kontserni finantsaruannetele, kuna kontsernil ei ole selliseid aktsiaid.

- **IFRS 4 muudatused: standardi IFRS 9 "Finantsinstrumendid" kohaldamine koos standardiga IFRS 4 "Kindlustuslepingud"**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. Muudatustega adresseeritakse muresid, mis on tekkinud seoses IFRS 9 rakendamisega varem, kui saab võimalikuks kohaldada kindlustuslepingute kajastamise standardit, mida IASB IFRS 4 asendamiseks välja töötab. Muudatustega antakse ettevõtetele, kes väljastavad kindlustuslepinguid, kaks võimalust: ajutine võimalus mitte rakendada standardit IFRS 9 (*deferral approach*) või rakendada IFRS 9 täies ulatuses võimalusega kajastada sellest tekkinud volatiilsus mitte kasumiaruandes, vaid muus koondkasumis (*overlay approach*). Muudatuse rakendamine ei avalda mõju kontserni finantsaruannetele.

- **IAS 40 muudatused: reklassifitseerimised kinnisvarainvesteeringuks**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega täpsustatakse, millal peaks ettevõtte klassifitseerima põhivara, sh lõpetamata põhivara, kinnisvarainvesteeringuks või vastupidi. Kasutusviisi muutub, kui vara vastab või enam ei vasta kinnisvarainvesteeringu mõistele ja kasutusviisi muutuse kohta on olemas selge tõendus. Ainuüksi juhtkonna kavatsus kasutusviisi muuta ei ole piisav vara ümberklassifitseerimiseks. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Muudatuse rakendamine ei avalda mõju kontserni finantsaruannetele.

- **IFRS 9 muudatus: negatiivse hüvitisega ettemaksed**

Muudatust kohaldatakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatusega lubatakse kajastada finantsvara, mille lepingutingimused lubavad või nõuavad, et lepingupool maksaks või saaks lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral mõistlikus suuruses hüvitist (st vara omaniku seisukohalt vaadatuna tekiks nii „negatiivne hüvitis“), korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muu koondkasumi kaudu. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud.

Muudatuse rakendamine ei avalda mõju kontserni finantsaruannetele, kuna kontsernil ei ole selliseid tehinguid.

- **IAS 28 muudatused: pikaajalised osalused sidus- ja ühisettevõtetes**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega käsitletakse seda, kas pikaajalisi osalusi sidus- ja ühisettevõtetes, mis moodustavad sisuliselt osa netoinvesteeringust kõnealustesse sidus- või ühisettevõtetesse, tuleks mõõta (ja nende väärtuse langust kajastada) vastavalt standardile IFRS 9 või IAS 28 või tuleks neid rakendada kombineeritult. Muudatustega täpsustatakse, et kapitaliosaluse meetodil mittekajastatavate pikaajaliste osaluste kajatamisel kohaldatakse esmalt standardit IFRS 9 ning alles seejärel standardit IAS 28. Standardi IFRS 9 rakendamisel ei arvesta ettevõtte seega pikaajaliste osaluste bilansilise väärtuse korrigeerimisega, mis standardi IAS 28 rakendamisel tekib. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Muudatuse rakendamine ei avalda mõju kontserni finantsaruannetele, kuna kontsernil ei ole selliseid investeeringuid.

- **IAS 19 muudatus: plaani muutmise, kärpimise või arveldamine**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega pannakse majandusüksustele kohustus uuendada aktuaarseid eeldusi, et teha pärast plaani muutmist, kärpimist või arveldamist kindlaks jooksva tööalase teenistuse kulutus ning netointress ülejäänud aruandeperioodiks. Samuti täpsustatakse muudatustega seda, kuidas mõjutab plaani muutmise, kärpimise või arveldamine vara ülemmäära rakendamist. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Muudatuse rakendamine ei avalda mõju kontserni finantsaruannetele, kuna kontsernil ei ole selliseid tehinguid.

- **IFRIC-i TÖLGENDUS 22: välisvaluutatehingud ja ettemaksed**

Tõlgendust kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Tõlgendus selgitab välisvaluutas tehtud ettemaksete raamatupidamislikku kajastamist ja katab sellised tehingud, mille puhul ettevõtte kajastab tasutud või saadud ettemaksu tulemusena mittefinantsvara või -kohustise enne soetatud vara, kulu või tulu kajastamist. Muudatuse kohaselt on tehingu kuupäevaks, mille alusel määrata kasutatav valuutakurss, sellise ettemaksuvara või ettemakstud tulu kajastamise kuupäev. Kui ettemakseid tehakse mitmes osas, tuleb ettevõttel määrata tehingu kuupäev iga sellise saadud või tasutud ettemakse kohta eraldi. EL ei ole kõnealust tõlgendust veel heaks kiitnud. Ettevõtte juhtkonna hinnangul on standardi rakendamise mõju ebaoluline.

- IASB on välja andnud muudatuste kogumiku „Iga-aastased IFRS-ide parandused ajavahemikuks 2014–2016“. Muudatusi kohaldatakse standardite IFRS 1 ja IAS 28 osas 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. IAS 28 puhul on lubatud ka ennetähtaegne rakendamine. Ükski muudatustest ei avaldanud mõju kontserni finantsaruannetele.

- **IFRS 1 „Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt“.** See täiendus kaotab IFRS-i esmakordsele kasutajale lühiajaliselt lubatud erandid finantsinstrumentide, töötajatele makstavate hüvitiste ja investeerimisettevõtete seotud avalikustamiskoostade osas.
- **IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“.** Muudatustega selgitatakse, et riskikapitaliettevõtetel ja muudel kvalifitseeruvatel ettevõtetel on võimalus esialgsel arvele võtmisel otsustada kajastada investeeringut õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande ning seda on võimalik otsustada iga investeeringu puhul eraldi ehk rakendada investeeringupõhiselt.

- **IFRIC-i TÖLGENDUS 23: ebakindlus tulumaksu kajastamisel**

Tõlgendust kohaldatakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Tõlgenduses käsitletakse tulumaksu kajastamist juhtudel, kus maksustamisviisile omane määramatus mõjutab standardi IAS 12 rakendamist. Tõlgenduses antakse suuniseid ebamääraste maksustamisviiside eraldi ja koos kajastamise, maksuhalduri kontrolli, ebakindluse kajastamiseks sobiva meetodi valimise ning asjaolude muutumise kajastamise kohta. EL ei ole kõnealust tõlgendust veel heaks kiitnud. Juhtkond ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

- IASB on välja andnud muudatuste kogumiku „**lga-aastased IFRS-ide parandused ajavahemikuks 2015–2017**“. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Kõnealuseid muudatusi pole EL veel heaks kiitnud. Juhtkond ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.
 - **IFRS 3 „Äriühendused“ ja IFRS 11 „Ühised ettevõtmised**“. Standardi IFRS 3 muudatustega täpsustatakse, et kui ettevõtte saavutab ühistegevuseks liigituva äritegevuse üle kontrolli, tuleb tema varasem osalus kõnealuses äritegevuses ümberhinnata. Standardi IFRS 11 muudatustega täpsustatakse, et kui ettevõtte saavutab ühistegevuseks liigituva äritegevuse läbi ühise kontrolli, tema varasemat osalust kõnealuses äritegevuses ümber ei hinnata.
 - **IAS 12 „Tulumaks**“. Muudatustega täpsustatakse, et omakapitali alla liigitatud finantsinstrumentide maksetega seotud tulumaksukohustist tuleb kajastada vastavalt sellele, kus kajastati möödunud perioodidel jaotamisele kuuluva kasumi tekitanud tehinguid või sündmusi.
 - **IAS 23 „Laenukasutuse kulutused**“. Muudatused puudutavad standardi paragrahvi 14 ning nendega täpsustatakse, et kui tingimustele vastav varaobjekt on viidud otstarbekohasesse kasutus- või müügivalmidusse, kuid sellega seotud laen ei ole täies ulatuses tagasi makstud, tuleb kanda kõnealune laenusumma ettevõtte üldiste laenukohustuste koosseisu.

Konsolideerimine

Tütarettevõtted on kõik ettevõtted (sh eriotstarbelised ettevõtted), mille osas Kontsernil on õigus valitseda ettevõtte finantspoliitika ja tegevuse üle ning mille puhul üldiselt üle poole hääleõigusest kuulub Kontsernile. Tingimuslike hääleõigusega instrumentide olemasolu võetakse arvesse otsustamisel, kas Kontsern kontrollib teist ettevõtet või mitte. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates kuupäevast, mil kontroll on üle läinud Kontsernile ning nende konsolideerimine lõpetatakse kuupäeval, millal kontroll lõpeb.

Tütarettevõtte soetamisi kajastatakse ostumeetodil. Omandamiskulusid mõõdetakse üleantud varade, väljastatud omakapitaliinstrumentide ja tekkivate või tekkida võivate kohustuste õiglase väärtuse summas omandamise kuupäeval, millele lisatakse omandamisega otseselt seotud kulud.

Äriühenduse käigus omandatud identifitseeritavaid varasid, kohustusi ja potentsiaalseid kohustusi kajastatakse esmakordsel kajastamisel nende õiglasest väärtusest omandamise kuupäeva seisuga ja seda sõltumata vähemusosaluse suuruselt. Omandatud netovara õiglast väärtust ületav osa omandatud osaluse soetusmaksumusest kajastatakse firmaväärtusena. Kui omandatud osaluse soetusmaksumus on omandatud netovara õiglasest väärtusest väiksem, kajastatakse erinevus koheselt kasumiaruandes.

Kontserni ettevõtetevahelised tehingud, saldod ja realiseerimata kasumid elimineeritakse. Realiseerimata kahjumid on samuti elimineeritud, võttes seejuures arvesse üleläänud vara väärtuse langusele viitavaid asjaolusid. Vajadusel on korrigeeritud tütarettevõtjate raamatupidamisprintsiipe selleks, et kindlustada ühtsete raamatupidamisprintsiiptide järgimine kontserni konsolideeritud aruandes.

Kontsern kasutab vähemusosaga tehtavate tehingute puhul samasuguseid printsiipe nagu tehingute puhul Kontserni väliste kolmandate osapooltega. Osaluse müük vähemusosanikele, millest tuleneb Kontsernile kasum või kahjum, kajastatakse kasumiaruandes. Osaluse ostud vähemusosanikelt kajastatakse läbi firmaväärtuse, mis on vahe omandatud osaluse ja selle eest tehtud väljaminekute vahel.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringud, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassas ja panga arvelduskontodel olev raha, kuni 3-kuulised tähtajalised deposiidid ning pangavaralduskrediidid.

Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud või makstava tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajale, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärastel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval, s.t päeval, mil kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks. Tavapärasel turutingimusel toimuvaks nimetatakse selliseid oste ja müüke, mille puhul ostetava või müüdava finantsvara üleandmine müüjalt ostjale toimub antud turul väljakujunenud või vastavate turegulatsioonidega nõutud perioodi jooksul.

Finantsvarad koosnevad laenudest ja nõuetest (sellesse gruppi kuuluvad antud laenud, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded).

Esimese grupi finantsvarad hinnatakse igal bilansikuupäeval õiglasel väärtusesse. Börsil noteeritud väärtpaberite puhul baseerub õiglane väärtus bilansikuupäeva sulgemishindadel ja Euroopa Keskpanga ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul kasutatakse õiglast väärtust, mille leidmisel võetakse aluseks kogu kontsernile kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta. Kasumid/kahjumid õiglase väärtuse muutustest kajastatakse kasumiaruandes ridadel "Finantstulud" või „Finantskulud”. Intressid ja dividendid esimese grupi finantsvaradest kajastatakse samuti kasumiaruandes ridadel "Finantstulud" või „Finantskulud”.

Lunastustähtajani hoitavaid investeeringuid ning laene ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune soetamisel tekkinud diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus (ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas on allahindlus kajastatud kontraaktiva kontol ning lootusetud nõuded on bilansist välja kantud). Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus, diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud efektiivse intressimääraga. Igat nõuet konkreetse kliendi vastu hinnatakse eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Äritegevusega seotud laenude ja nõuete allahindlus kajastatakse kasumiaruandes ärikuluna (real "üldhalduskulud") ning investeerimistegevusega seotud laenude ja nõuete allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna.

Aruandeperioodil laekunud nõuded, mis on eelnevalt kuludesse kantud, on kajastatud ebatõenäoliste nõuete summa korrigeerimisena ja kulu vähendusena aruandeperioodi kasumiaruandes.

Intressitulu laenudelt, nõuetelt kajastatakse kasumiaruandes real "Finantstulud".

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest, tootmiskuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Materjale ja lõpetamata toodangut hinnatakse alla juhul, kui nendest valmistatavate valmistoodete hinnanguline soetusmaksumus ületab samade valmistoodete neto realiseerimismaksumuse.

Varude hindamisel neto realiseerimismaksumusse kajastatakse allahindlusest tulenevad kulud allahindluse perioodil kasumiaruande kirjel *müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kulu*.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna kajastatakse kinnisvara (maa või ehitus, ehitise osa või mõlemad), mida hoitakse (omanikuna või kapitalirendi tingimustel rentnikuna) eelkõige renditulu teenimise, kinnisvara väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks kaupade tootmisel, teenuste osutamisel või halduslikel eesmärkidel.

Kinnisvarainvesteering kajastatakse esialgselt selle soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja kõikidest ostuga otseselt seotud kulutustest. Kinnisvarainvesteeringute edasine kajastamine toimub soetusmaksumuses, millest on maha arvestatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Kontsern kasutab kinnisvarainvesteeringute amortiseerimisel lineaarset meetodit. Kinnisvarainvesteeringute gruppidele on üldjuhul määratud järgmised amortisatsiooninormid ja kasulikud eluead:

Kinnisvarainvesteeringute grupp	Amortisatsiooninorm	Kasulik eluiga
Maa	0%	ei amortiseerita
Ehitised ja rajatised	5%	20 aastat

Materiaalne põhivara

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb:

- ostuhinnast;
- vara viimisega asukohta ja töökorda seadmisega otseselt seotud kulutustest;
- kuludest, mis on seotud vara tulevase demonteerimisega ja asukoha taastamisega.

Omatarbeks valmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb materjali- ja ostetud teenuste kulust, otsestest tööjõukuludest ning muudest sellega seotud kuludest.

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 639 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Juhul, kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele juhul, kui see vastab materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumile. Asendatav komponent kantakse

bilansist maha isegi juhul, kui see ei olnud eelnevalt eraldi komponendina arvel. Juhul, kui asendatava komponendi algne soetusmaksumus ei ole teada, hinnatakse seda, lähtudes antud komponendi tänasest soetusmaksumusest, arvestades maha hinnanguline kulum.

Materiaalse põhivara objektid, mis tõenäoliselt müüakse 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiototel põhivaraks ning kajastatakse bilansis eraldi real käibevara grupis. Müügiototel põhivara kajastatakse nende bilansilises jääkmaksumuses või õiglasest väärtuses miinus müügiikulutused, sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Kulumi arvestus

Kontsern kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit. Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised amortisatsiooninormid ja kasulikud eluead:

Materiaalse põhivara grupp	Amortisatsiooninorm	Kasulik eluiga
Maa	0%	ei amortiseerita
Ehitised ja rajatised	2 - 50%	2 - 50 aastat
Masinad ja seadmed	2 - 75%	2 - 50 aastat
Muu põhivara	3 - 50%	2 - 33 aastat

Materiaalse põhivara amortiseerimise meetodit kontrollitakse iga majandusaasta lõpul ja kui materiaalsest varaobjektidest tuleneva majandusliku kasu ajastus on oluliselt muutunud, muudetakse selle kajastamiseks amortiseerimise meetodit. Kui amortiseerimise meetodi muutmine osutub vajalikuks, arvestatakse seda raamatupidamisliku hinnangu muutusena ning korrigeeritakse aruandeperioodi ja tulevaste perioodide kulumit.

Materiaalsete põhivaraobjektide amortisatsiooninorme ja kasuliku eluea hinnangu õigsust kontrollitakse iga majandusaasta lõpul. Kui uued hinnangud on eelnevatest hinnangutest oluliselt erinevad, korrigeeritakse tulevaste perioodide kulumit.

Vara väärtuse vähenemine

Igal bilansikuupäeval hindab kontserni juhtkond, kas on märke, mis võiksid viidata vara väärtuse langusele. Juhul, kui on kahtlusi, mis viitavad varaobjekti väärtuse langemisele alla tema bilansilise väärtuse, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test. Vara kaetav väärtus on võrdne kõrgemaga kahest näitajast: vara õiglasest väärtusest miinus müügiikulutused või kasutusväärtusest.

Kui vara õiglast väärtust (müügihind miinus müügiga seotud kulud) pole võimalik määrata, loetakse vara kaetavaks väärtuseks selle kasutusväärtus. Varade kasutusväärtus leitakse varade abil tulevikus genereeritavate hinnanguliste rahavoogude nüüdisväärtusena.

Varade väärtuse langust võidakse hinnata kas üksiku vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kohta. Raha genereerivaks üksuseks loetakse väikseim eraldi identifitseeritav varade grupp, millest genereeritavad rahavood on olulises osas prognoositavad sõltumatult ülejäänud varade poolt genereeritavatest rahavoogudest.

Varade väärtuse allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes sarnaselt kulumiga.

Kord allahinnatud varade puhul hinnatakse iga järgneval bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud.

Kui varem allahinnatud varade kaetava väärtuse testi tulemusena selgub, et kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, siis tühistatakse varasem allahindlus ning suurendatakse vara bilansilist maksumust. Ülempiiriks on vara bilansiline jääkmaksumus, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsete aastate normaalset amortisatsiooni.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad võetakse arvele ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on kontserni poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et kontsern saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalsete põhivarade soetusmaksumus koosneb nende ostuhinnast ja muudest kuludest, mis on vajalikud immateriaalsete põhivarade kasutuselevõtuks.

Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Kõik kontserni immateriaalsed põhivarad on lõpliku elueaga ning koosnevad peamiselt projektdokumentatsioonist, mida kontsern kasutab oma tootmistegevuses. Immateriaalsed varad amortiseeritakse lineaarselt nende kasuliku eluea jooksul.

Immateriaalse põhivara grupp	Amortisatsiooninorm	Kasulik eluiga
Dokumentatsioon	2 – 11 %	9 - 50 aastat
Litsensid	19 - 33 %	3 - 5 aastat

Äriühendused

Äriühenduste kajastamisel kasutatakse üldjuhul ostumeetodit.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või – kohustuse soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Edaspidi kajastatakse finantskohustusi korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, kasutades efektiivset intressimäära.

Intressikulu finantskohustustelt kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on kas rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Valmistatava materiaalse põhivara objekti finantseerimisel laenuga kapitaliseeritakse laenukasutuse kulud (sh intress) antud objekti soetusmaksumuses. Kapitaliseerimine algab hetkest, kui laenukasutuse kulutused on tekkinud ning vara valmimist on alustatud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on valmis või selle valmistamine on pikemaks ajaks peatatud.

Rendiarvestus

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Kontsern kui rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Saadavad rendimaksud jagatakse kapitalirendinõude põhiosa makseteks ja finantstuluks. Finantstulu kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule kontserni bilansis kajastatavale varale. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse algselt bilansis vara ja kohustusena madalamana kas renditud vara õiglasest väärtuses või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses. Rendimaksete miinimumsumma võrdub rentniku kõigi tasumisele kuuluvate rendimaksete summaga, millele lisandub rendilepingus fikseeritud soodusotsiooni hind või rentniku/kolmanda isiku garanteeritud jääkväärtus.

Makstavad rendimaksed jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodide vahel nii, et intressimäär oleks igal osaperioodil kogu rendiperioodi jooksul kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Kontserni tulu maksustamine

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividende. Alates 1. jaanuarist 2015.a on maksumääraks 20/80 netodividendidelt. Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena.

Dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna.

Tulude arvestus

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses. Kui tasumine toimub tavapärasest pikema perioodi jooksul, võetakse saadaolev tasu arvele selle nüüdisväärtuses. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta. Tulu teenuste müügist (sh ehitusteenused) kajastatakse teenuse osutamisel.

Intressitulu kajastatakse, lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastava nõudeõiguse tekkimisel.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Kontserni arvestusvaluuta on euro, kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks.

Välisvaluutapõhised tehingud arvestatakse eurodes tehingupäeval kehtiva Euroopa Keskpanga valuutakursiga. Bilansis hinnatakse välisvaluutapõhised monetaarsed varad ja kohustused ümber eurodesse bilansikuupäeval kehtiva valuutakursiga. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed varad ja kohustused, mis on kajastatud soetusmaksumuses, on teisendatud eurodesse vastavalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakurssidele.

Ümberhindamise tulemusena saadud valuutakursi kasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, kusjuures ärituludes ja -kuludes kajastatakse kasumit ja kahjumit, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega; muud välisvaluutatehingust saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud finantstuludes ja -kuludes.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil – äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud puhaskasumit, elimineerides finantseerimise ja investeerimisega seotud kasumid/kahjumid, äritegevusega seotud mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuse saldode muutused.

Investeerimis- ja finantseerimistegevuse rahavoogude kajastamisel lähtutakse tegelikult makstud ja saadud summadest. Mitterahalised tehingud elimineeritakse.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisi juhul, kui kontsernil lasub enne bilansikuupäeva toimunud sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille kohustuse summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldise hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangutest, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest ning need kajastatakse bilansis summas, mis on bilansikuupäeva seisuga vajalikud eraldisega seotud kohustuste rahuldamiseks.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid mille realiseerumise tõenäosus on emaettevõtte juhtkonna hinnangul väiksem kui mitterealiseerumise tõenäosus, on avalikustatud tingimuslike kohustustena raamatupidamise aastaaruande lisades.

Bilansikuupäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmneseid bilansi kuupäeva 31. detsember 2017 ja aruande koostamise kuupäeva vahelisel ajal, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansikuupäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Võrdlusandmed

Arvestuspõhimõtete muutmisel esitatakse võrreldava perioodi andmed ümberarvutatuna nii, nagu oleks arvestuspõhimõtte kogu aeg kehtinud: arvestuspõhimõtete vahetusel võetakse arvesse IFRS standardites kehtestatud üleminekutingimusi.

Põhiaruannete esitusviisi muutmisel korrigeeritakse võrdlusandmeid nii, et need oleksid vastavuses esitlusviisi muudatustega aruandeaastal. Hinnangute muutused kajastatakse aruandeperioodis ning hilisemates perioodides.

Olulised juhtkonna otsused ja hinnangud

Kontserni bilansis on põhivara väga oluline osa ja amortisatsioonikulud mõjutavad oluliselt aruandeaasta tulemust. Amortisatsiooninormid kehtestatakse lähtudes kontserni äritegevuse eripärast ja spetsialistide eelnevast töökogemusest. Juhtkonna hinnangul ei ole lähiajal kavas amortisatsiooninorme muuta.

Kohustuslik reservkapital

Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest, samuti muudest eraldistest, mis kantakse reservkapitali seaduse või põhikirja alusel. Reservkapitali suurus nähakse ette põhikirjas ja see ei või olla väiksem kui 1/10 osakapitalist. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist. Kui reservkapital saavutab põhikirjas ettenähtud suuruse, lõpetatakse reservkapitali suurendamine puhaskasumi arvelt. Reservkapitali võib osanike otsusel kasutada kahjumi katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta osaühingu vabast omakapitalist (eelmistel perioodide jaotamata kasumi ja põhikirjas ettenähtud reservkapitali arvelt), samuti osakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha osanikele väljamakseid.

Õiglase väärtuse hindamine

Õiglane väärtus on hind, mida saadaks juhul, kui hindamise kuupäeval müüdaks vara või tasutaks kohustus tavapärase äritehingu käigus sõltumatute turuosaliste vahel. Vara või kohustuse õiglast väärtust hinnatakse eeldusel, et turuosalisel lähtuvad vara või kohustuse hinna määramisel oma majanduslikest huvidest.

Kontsern kasutab õiglase väärtuse hindamisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist.

Kõik varad ja kohustused, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse, või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt õiglase väärtuse hierarhiale, mis on kirjeldatud allpool ning põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse määramisele tervikuna:

- Tase 1 – noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustustele;
- Tase 2 – hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- Tase 3 – hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid ei ole otseselt või kaudselt jälgitavad.

Kontsern hindab iga aruandlusperioodi lõpul, kas varad ja kohustused, mis esinevad finantsaruannetes perioodide lõikes korduvalt, vajavad tasemete vahel ümberklassifitseerimist (baseerudes madalaimal sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse hindamisele tervikuna).

Lisa 2. Raha

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Kassa	2 062	1 563
Pangakontod	54 595	206 196
Kokku (lisa 30)	56 657	207 759

Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Ostjatelt laekumata arved (lisa 4,30)	1 433 661	1 011 039
Ettemaksed (lisa 5)	96 057	90 943
Muud lühiajalised nõuded (lisa 30):	27 608	36 826
<i>sh kolmandad osapooled</i>	21 556	32 437
<i>sh seotud isikud</i>	6 052	4 389
Kokku	1 557 326	1 138 808

Lisa 4. Nõuded ostjate vastu

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Ostjatelt laekumata arved (lisa 30):	1 436 857	1 014 179
<i>sh kolmandad osapooled</i>	1 422 330	997 405
<i>sh teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted (lisa 25²)</i>	14 527	16 774
Ebatõenäoliseks kantud arved (lisa 4)	-3 196	-3 140
Kokku (lisa 3,30)	1 433 661	1 011 039

Ebatõenäoliseks kantud nõuete osas ostjate vastu toimusid järgmised muutused (aasta kohta):

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Algsaldo	-3 140	0
Ebatõenäoliseks kantud arved	-56	-3 140
Lõppsaldo	-3 196	-3 140

Lisa 5. Ettemaksed

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Tulevaste perioodide ettemakstud kulud:	49 008	48 381
<i>sh ettemakstud kindlustusmaksed</i>	22 694	20 685
<i>sh hoonestusõiguse tasu</i>	13 322	13 322
<i>sh muud ettemakstud teenused</i>	12 992	14 374
Maksude ettemaksed ¹	37 964	41 646
Avansid hankijatele teenuste eest	9 085	916
Kokku (lisa 3)	96 057	90 943

¹ Maksude ettemaksed koosnevad käibemaksu ettemaksust (2016: käibemaksu ettemaksust).
Informatsioon maksuvõlgade kohta on toodud lisa 14.

Lisa 6. Varud

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Materjalid	799 184	796 764
Seadmed montaažiks	83 667	100 755
Kütus ja määrdeained	21 689	29 734
Kasutatud materjalid	7 785	8 488
Tagavaraosad	5 636	5 666
Kaup müügiks	31	107
Kokku	917 992	941 514

Aruandeperioodil varude allahindamisi ja mahakandmisi ei tehtud. Varude jääkmaksumus on ligilähedane turuväärtusele.

Seisuga 31.12.2017 on kontsern võtnud vastutavale hoiule kaupa kogusummas 37 046 428 eurot (2016: 29 475 836 eurot).

Laenukohustuste tagatiseks panditud varude kohta vaata informatsiooni lisast 10 osas Laenukohustused.

Lisa 7. Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)	Maa	Hooned ja rajatised	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2015	229 539	77 863	307 402
Aasta amortisatsioon (lisa 17)	0	-4 600	-4 600
Jääkväärtus 31.12.2016	229 539	73 263	302 802
Aasta amortisatsioon (lisa 17)	0	-4 599	-4 599
Jääkväärtus 31.12.2017	229 539	68 664	298 203
Soetusmaksumus	229 539	92 000	321 539
Akumuleeritud amortisatsioon	0	-14 137	-14 137
Seisuga 31.12.2015	229 539	77 863	307 402
Soetusmaksumus	229 539	92 000	321 539
Akumuleeritud amortisatsioon	0	-18 737	-18 737
Seisuga 31.12.2016	229 539	73 263	302 802
Soetusmaksumus	229 539	92 000	321 539
Akumuleeritud amortisatsioon	0	-23 336	-23 336
Seisuga 31.12.2017	229 539	68 664	298 203

Kinnisvarainvesteeringute haldamisega kaasnevaid otseseid kulusid ei olnud v.a amortisatsioonikulu, mis on kajastatud kasumiaruandes summas 4 599 eurot (2016: 4 600 eurot).

2017. a kinnisvarainvesteeringutelt renditulu ei saadud (2016: renditulu ei saadud).

Lisa 8. Materiaalne põhivara

(eurodes)	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinate ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2015	2 451 495	46 806 316	6 899 710	426 706	108 059	56 692 286
Soetused ja parendused kokku:	86 956	64 584	48 316	15 728	53 392	268 976
- sh soetused ja parendused arvete alusel	86 956	40 621	14 828	15 728	99 057	257 190
- sh gruppidevaheline ümberklassifitseerimine	0	23 963	26 916	0	-50 879	0
- sh muud ümberklassifitseerimised	0	0	6 572	0	5 214	11 786
Lõpetamata ehitised ja põhivara ettemaksete muutus	0	0	0	0	3 937	3 937
Müük ja mahakandmised	0	-11 200	-6 109	-8 064	0	-25 373
Aruandeaasta amortisatsioon (lisad 17,19,26)	0	-2 019 701	-642 045	-131 586	0	-2 793 332
Jääkväärtus 31.12.2016	2 538 451	44 839 999	6 299 872	302 784	165 388	54 146 494
Soetused ja parendused kokku:	71 881	675 146	530 745	104 790	-27 513	1 355 049
- sh soetused ja parendused arvete alusel	13 423	84 048	386 547	101 250	752 224	1 337 492
- sh gruppidevaheline ümberklassifitseerimine	58 458	590 184	130 398	3 540	-782 580	0
- sh muud ümberklassifitseerimised	0	914	13 800	0	2 843	17 557
Lõpetamata ehitised ja põhivara ettemaksete muutus	0	0	0	0	15 498	15 498
Müük ja mahakandmised	0	-914	-56 335	-11 882	0	-69 131
Aruandeaasta amortisatsioon (lisad 17,19,26)	0	-1 870 259	-691 655	-107 276	0	-2 669 190
Jääkväärtus 31.12.2017	2 610 332	43 643 972	6 082 627	288 416	153 373	52 778 720
Soetusmaksumus	2 451 495	61 643 583	10 521 135	840 972	108 059	75 565 244
Akumuleeritud amortisatsioon	0	-14 837 267	-3 621 425	-414 266	0	-18 872 958
Seisuga 31.12.2015	2 451 495	46 806 316	6 899 710	426 706	108 059	56 692 286
Soetusmaksumus	2 538 451	61 680 530	10 453 218	799 815	165 388	75 637 402
Akumuleeritud amortisatsioon	0	-16 840 531	-4 153 346	-497 031	0	-21 490 908
Seisuga 31.12.2016	2 538 451	44 839 999	6 299 872	302 784	165 388	54 146 494
Soetusmaksumus	2 610 332	62 343 979	10 757 406	865 204	153 373	76 730 294
Akumuleeritud amortisatsioon	0	-18 700 007	-4 674 779	-576 788	0	-23 951 574
Seisuga 31.12.2017	2 610 332	43 643 972	6 082 627	288 416	153 373	52 778 720

Kontserni juhtkond viis seisuga 31.12.2017 läbi põhivarade kaetava väärtuse testi, mille aluseks olid konservatiivsetel eeldustel prognoositud rahavood aastani 2025. Nimetatud rahavoogude diskonteerimisel kasutati diskontomäära 8,82%, mis vastab Kontserni riskidele. Pikaajalise kasvu (alates 2025) prognoosiks võeti 2% aastas. Kaetava väärtuse test näitas, et Kontserni põhivarade kaetav väärtus on suurem, kui nimetatud põhivarade bilansiline maksumus.

Antud kaetava väärtuse testi käigus kontrolliti ka tulemise sensitiivsust, muutes diskontomäära ning pikaajalise kasvu eeldust. Juhul, kui väärtuse testis rakendatud Paldiski Sadamate AS diskontomäär oleks olnud 1 protsendipunkti võrra kõrgem, oleks pidanud kajastama põhivarade väärtuse langust summas 7 675 tuhat eurot. Pikaajalise kasvu eelduse vähendamine 1% võrra ei avaldanud negatiivset mõju kontserni põhivarade kaetavale väärtusele. Kontserni hinnangul on nimetatud kaetava väärtuse testi tulemus osaliselt sensitiivne, kuid arvestades kontserni tegevuse järjepidevat arengut ja kaubavoogude kasvu, saab diskontomäära eeldatav negatiivne mõju kontserni põhivarade kaetavale väärtusele elimineeritud.

Täielikult amortiseerunud kuid veel kasutuses olevate põhivarade soetusmaksumus seisuga 31.12.2017 on 2 091 666 eurot (2016: 1 870 721 eurot). Bilansis pole kasutuskõlbmatuid varasid. Põhivara bilansilise ja rahavoogudearuande vaheline erinevus soetamisel tuleneb põhivara eest tegelikult tasutud summadest. Mitterahaliste tehingutega (sh tarnijatele tasumata arved põhivara eest ja tehtud tasaarveldused) ja hilisemate tasumistega on rahavoogude aruandes korrigeeritud äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutust.

Lisa 9. Immateriaalne põhivara

(eurodes)	Litsent- sid	Doku mendid	Lõp-ta immate- riaalne põhivara	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2015	128 558	134 026	61 785	324 369
Soetused ja parendused	29 170	0	62 359	91 529
Lõpetamata põhivara ja ettemaksete muutus	0	0	-14 000	-14 000
Aasta amortisatsioon (lisad 17,26)	-45 429	-12 335	0	-57 764
Jääkväärtus 31.12.2016	112 299	121 691	110 144	344 134
Soetused ja parendused kokku:	436	66 675	-53 036	14 075
- sh soetused ja parendused arvete alusel	436	0	13 639	14 075
- sh gruppidevaheline ümberklassifitseerimine	0	66 675	-66 675	0
Aasta amortisatsioon (lisad 17,26)	-46 337	-7 598	0	-53 935
Jääkväärtus 31.12.2017	66 398	180 768	57 108	304 274
Soetusmaksumus	189 330	208 864	61 785	459 979
Akumuleeritud amortisatsioon	-60 772	-74 838	0	-135 610
Seisuga 31.12.2015	128 558	134 026	61 785	324 369
Soetusmaksumus	218 500	208 864	110 144	537 508
Akumuleeritud amortisatsioon	-106 201	-87 173	0	-193 374
Seisuga 31.12.2016	112 299	121 691	110 144	344 134
Soetusmaksumus	218 936	275 539	57 108	551 583
Akumuleeritud amortisatsioon	-152 538	-94 771	0	-247 309
Seisuga 31.12.2017	66 398	180 768	57 108	304 274

Täielikult amortiseerunud kuid veel kasutuses olevate immateriaalsete põhivarade soetusmaksumus seisuga 31.12.2017 on 70 279 eurot (2016: 59 501 eurot).

Lisa 10. Võlakohustused**Laenukohustused**

(eurodes)	Jääk 31.12.2017	Intressi- määr	Alus- valuuta	Löpp- tähtaeg
Lühiajalised laenud:				
- laen nr 1 (kolmandad isikud)	289 474	pangabaas- määr +1,5%	eur	tähtajatu
- laen nr 2 (kolmandad isikud)	1 125 000	pangabaas- määr +2.7%	eur	09.06.2022
- laenuintressid (kolmandad isikud)	7 594			
- laenud (seotud osapooled – lisa 25 ³)	160 000	2,0%	eur	31.12.2019
- laenuintressid (seotud osapooled – lisa 25 ³)	381			
Lühiajalised laenud kokku	1 582 449			
Pikaajalised laenud:				
- laen nr 2 (kolmandad isikud)	7 312 500	pangabaas- määr +2.7%	eur	09.06.2022
- laen (seotud osapooled – lisa 25 ³)	37 499 363	2,0%	eur	31.12.2019
- laenuintressid (seotud osapooled – lisa 25 ³)	5 087 446			
Pikaajalised laenud kokku	49 899 309			
Kapitalirendikohustused	552 316	detailsem info kapitalirendikohustuste osas		
Kokku (lisa 30)	52 034 074			

Laenukohustuste jaotus tähtaja järgi seisuga 31.12.2017:

sh alla 1 aasta	1 767 473
sh 1 - 5 aastat	50 266 601

(eurodes)	Jääk 31.12.2016	Intressi- määr	Alus- valuuta	Löpp- tähtaeg
Lühiajalised laenud:				
- laen nr 1 (kolmandad isikud)	173 070	pangabaas- määr +1,5%	eur	tähtajatu
- laenud (seotud osapooled – lisa 25 ³)	354 000	2,0%	eur	31.12.2019
- laenuintressid (seotud osapooled – lisa 25 ³)	610			
Lühiajalised laenud kokku	527 680			
Pikaajalised laenud:				
- laen (seotud osapooled – lisa 25 ³)	47 157 238	2,0 – 5,0%	eur	31.12.2019
- laenuintressid (seotud osapooled – lisa 25 ³)	4 029 259			
Pikaajalised laenud kokku	51 186 497			
Kapitalirendikohustused	436 499	detailsem info kapitalirendikohustuste osas		
Kokku (lisa 30)	52 150 676			

Laenukohustuste jaotus tähtaja järgi seisuga 31.12.2016:

sh alla 1 aasta	728 808
sh 1 - 5 aastat	51 421 868

Kontsern garanteerib laenu, arvelduskrediidi ja garantiide tagastamise pangale järgnevalt:

- leping nr 279 04.02.2015. a pandisummaga 21 142 407 eurot, pandi ese – Paldiski Sadamate AS-i kinnistud, garantii kehtivus lõpeb kande kustutamisega kinnistusraamatust (laen nr 1, laen nr 2);

- leping nr 280 04.02.2015. a kogu kommertspandisummaga 639 117 eurot, pandi ese – laenusaaja vallasvara, garantii kehtivus lõpeb kande kustutamisega kommertspandi registrist (laen nr 1, laen nr 2);

- leping nr 281 04.02.2015. a kogu kommertspandisummaga 127 823 eurot, pandi ese – laenusaaja vallasvara, garantii kehtivus lõpeb kande kustutamisega kommertspandi registrist (laen nr 1, laen nr 2);

- Tintrade Holding N.V. garantii 17.12.2010, garantii kehtivus lõpeb Paldiski Sadamate AS-i kohustuste lõppemisega panga ees (laen nr 1);

- AS NT Bunkering garantii 13.06.2017, garantii kehtivus lõpeb Paldiski Sadamate AS-i kohustuste lõppemisega panga ees (laen nr 2).

Info väljastatud garantiide kohta on toodud veel lisas 28 osas tingimuslikud kohustused.

Paldiski Sadamate AS-i hüpoteegiga koormatud põhivarade jääkväärtus on 50 159 437 eurot (2016: 51 056 358 eurot).

Paldiski Sadamate AS-i grupi kogu vallasvarast summas 8 302 027 eurot on panditud 766 940 eurot (2016: 8 108 326 eurot).

28.12.2017 ja 30.12.2016 suurendati aktsiakapitali omakapitaliks järgmiselt:

- laenu loovutamise summas 1 534 000 eurot (2016: 1 395 711 eurot);

- laenuintresside loovutamist 2017. a ei olnud (2016: 3 604 289 eurot).

Detailsem info selle kohta on toodud lisas 15.

Kapitalirendikohustused

Rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses jaguneb järgmiselt:

(eurodes)	Miinum- summa nüüdisväärtuses seisuga 31.12.2017	Intressi- määr	Alus- valuuta	Löpp- tähtaeg
Masinad ja seadmed ¹	451 268	3-kuu Euribor+ 2,2% - 2,25%; 6-kuu Euribor+ 2,97% - 3,20, %	eur	15.09.2019 kuni 01.10.2022
Muu põhivara	101 048	3-kuu Euribor+ 2,2% 6-kuu Euribor+ 2,79% - 2,98, %	eur	15.02.2018 kuni 16.05.2022
Kokku	552 316			

Maksetähtaeg seisuga 31.12.2017:

sh kohustus alla 1 aasta	185 023
sh kohustus 1 - 5 aastat	367 293

(eurodes)	Miinum- summa nüüdisväärtuses seisuga 31.12.2016	Intressi- määr	Alus- valuuta	Löpp- tähtaeg
Masinad ja seadmed	325 671	3-kuu Euribor+ 3,9% - 4,1%; 6-kuu Euribor+ 2,95% - 3,2%	eur	28.02.2017 kuni 15.09.2020
Muu põhivara	110 828	3-kuu Euribor+ 3,5%; 6-kuu Euribor+ 2,79% - 2,98%; 3,75%	eur	31.01.2017 kuni 15.07.2019
Kokku	436 499			

Maksetähtaeg seisuga 31.12.2016:

sh kohustus alla 1 aasta	201 128
sh kohustus 1 - 5 aastat	235 371

Tuleviku intressikulud jagunevad järgmiselt:

(eurodes)	Seisuga 31.12.2017	Seisuga 31.12.2016
Masinad ja seadmed	15 948	13 914
Muu põhivara	3 557	3 519
Kokku	19 505	17 433

Maksetähtaeg seisuga:

	31.12.2017	31.12.2016
sh kohustus alla 1 aasta	9 751	9 818
sh kohustus 1 - 5 aastat	9 754	7 615

Rendimaksete miinimumsumma jaguneb järgmiselt:

(eurodes)	Rendimaksete miinimum seisuga 31.12.2017	Rendimaksete miinimum seisuga 31.12.2016
Masinad ja seadmed	467 216	339 585
Muu põhivara	104 605	114 347
Kokku	571 821	453 932

Maksetähtaeg seisuga:

	31.12.2017	31.12.2016
sh kohustus alla 1 aasta	194 774	210 946
sh kohustus 1 - 5 aastat	377 047	242 986

¹ Kapitalirendikohustuste (masinad ja seadmed) summa 451 268 eurot sisaldab sh ka intressi mittekanvaid summasid 94 681 eurot.

Seisuga 31.12.2017 on renditava vara soetusmaksumus 812 303 eurot (2016: 1 150 282 eurot), akumulieeritud kulum on 307 369 eurot (2016: 458 814 eurot), jääkmaksumus – 504 934 eurot (2016: 691 468 eurot).

Lisa 11. Võlad ja ettemaksed

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Võlad tarnijatele (lisa 12)	640 733	1 515 287
Maksuvõlad (lisa 14)	304 059	341 167
Võlad töötajatele (lisa 13)	290 506	291 231
Muud võlad (lisa 30)	1 013	1 156
Saadud ettemaksed	6 716	4 221
Kokku	1 243 027	2 153 062

Lisa 12. Võlad tarnijatele

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Võlad tarnijatele:	640 733	1 515 287
<i>sh kolmandad osapooled</i>	286 619	330 311
<i>sh teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted (lisa 25³)</i>	354 114	1 184 976
Kokku (lisad 11,30)	640 733	1 515 287

Lisa 13. Võlad töötajatele

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Töötasuvalgnevus	234 956	234 980
Puhkusetasude reserv	52 558	53 453
Muud võlad töötajatele	2 992	2 798
Kokku (lisad 11,30)	290 506	291 231

Lisa 14. Maksuvõlad

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Sotsiaalmaks ¹	201 435	213 505
Üksikisiku tulumaks	80 413	96 744
Töötuskindlustusmakse ¹	12 254	13 188
Kogumispensionimakse	7 621	8 650
Tulumaks erisoodustustelt	1 874	8 156
Saastetasu	462	268
Maksude intressid	0	656
Kokku (lisad 11,30)	304 059	341 167

¹ Need summad sisaldavad ka arvestatud makse, veel väljamaksmata töötasudelt (2017: 135 520 eurot ja 2016: 153 383 eurot).

Lisa 15. Omakapital

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Aktiakapital nimiväärtuses	498 986	497 548
Kokku	498 986	497 548

2016. a toimus aktiakapitali suurendamine. Sellega seoses lasti välja 5 uut nimelist aktsiat nimiväärtusega 287,60 eurot aktsia ja ülekursiga summas 4 998 562 eurot. Aktsiate eest tasuti

mitterahalise sissemaksega – laenude ja laenuintresside konverteerimisega summas 5 000 000 eurot vastavalt lepingule FIN/INV/PS/6, mis oli sõlmitud CNP Financing B.V., CNP Investments N.V. ja Paldiski Sadamate AS-i vahel 01.12.2016. a (lisa 10 osas laenukohustused ja lisa 25).

Peale eelpool kirjeldatud aktsiate emiteerimist jaguneb emaettevõtte aktsiakapital 1 730 aktsiaks nimiväärtusega 287,60 eurot aktsia.

30.12.2016 registreeriti uued aktsiad Eesti Väärtpaberikeskuses.

2017. a suurendati samuti aktsiakapitali, lastes välja 5 uut nimelist aktsiat nimiväärtusega 287,60 eurot aktsia ja ülekursiga summas 2 527 427 eurot. Aktsiate eest tasuti mitterahalise sissemaksega:

- laenude konverteerimisega summas 1 534 000 eurot, sh 1 440 000 eurot vastavalt lepingule FIN/INV/PS/7, mis sõlmiti CNP Financing B.V., CNP Investments N.V. ning Paldiski Sadamate AS-i vahel 30.11.2017. a ja 94 000 eurot vastavalt lepingule MRK/INV/PS/1, mis sõlmiti AS Merktrans, CNP Investments N.V. ning Paldiski Sadamate AS-i vahel 30.11.2017. a (lisa 10 osas laenukohustused ja lisa 25);
- arvete konverteerimisega summas 1 088 864,60 eurot, sh 701 075,09 eurot vastavalt lepingule ALT/INV/PS/1, mis sõlmiti OÜ Altoona, CNP Investments N.V. ning Paldiski Sadamate AS-i vahel 30.11.2017. a ja 293 789,51 eurot vastavalt lepingule MRK/INV/PS/1, mis sõlmiti AS Merktrans, CNP Investments N.V. ning Paldiski Sadamate AS-i vahel 30.11.2017. a (lisa 25).

Peale eelpool kirjeldatud aktsiate emiteerimist jaguneb emaettevõtte aktsiakapital 1 735 aktsiaks nimiväärtusega 287,60 eurot aktsia.

28.12.2017 registreeriti uued aktsiad Eesti Väärtpaberikeskuses.

Paldiski Sadamate AS-i aktsiad ei ole noteeritud väärtpaberibörsidel.

Aruandeperioodil dividendide väljamaksmist ei toimunud.

Paldiski Sadamate AS-i aktsionärid seisuga 31.12.2017 (2016: sama) on:

Aktsionäri nimi	% osalust
CNP Investments N.V.	100
Registrikood: 58520	
Aadress: Berg Ararat 1 Curacao Netherlands Antilles	

Aktsiaseltsi miinimumkapitaliks on 287 000 eurot ja maksimumkapitaliks 1 148 000 eurot.

Lisa 16. Müügitulu

(eurodes)	2017	2016
Tegevusalade lõikes		
Teenused:		
Laadungikäitlus ja muud sellega seotud tulud	6 367 012	6 451 672
Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused:	2 352 480	2 476 614
sh tonnaazimaks	1 510 882	1 628 762
sh kaubatasu	355 465	383 562
sh jäätmetasu	249 276	252 199
sh sildumismaks	235 480	211 420
sh kaimaks	1 377	671
Hoiustamisteenused	650 861	696 187
Piiriületuse teenused	503 279	519 475
Tollidokumentide vormistamine	403 142	256 716
Multimodaalsed veod	311 631	175 780
Muud tulud	230 423	308 727
Kokku	10 818 828	10 885 171

(eurodes)	2017	2016
Geograafiliste piirkondade lõikes		
Eesti	5 763 243	5 768 165
Venemaa	4 265 652	3 892 512
Läti	382 561	602 636
Austria	306 783	491 844
Muud	100 589	130 014
Kokku	10 818 828	10 885 171

Lisa 17. Müüdnud teenuste kulu

(eurodes)	2017	2016
Tööjõukulu (lisa 23)	-3 967 435	-4 077 486
Kulum (lisad 7,8,9,26)	-2 645 949	-2 754 427
Materjalid, kütus	-1 589 618	-1 402 459
Kulud mis on seotud klientide kaubatöötlemisega	-680 804	-560 619
Raudteekulud	-668 902	-877 250
Valveteenused	-544 085	-555 536
Hoonete ja rajatistega seotud rendi- ja hoolduskulud	-456 972	-451 872
Masinate ja seadmete hooldus, rent	-200 997	-156 285
Elekter	-195 095	-226 720
Muud ostetud teenused	-488 011	-433 905
Kokku	-11 437 868	-11 496 559

Lisa 18. Turustuskulud

(eurodes)	2017	2016
Ostetud teenused	-50 032	-41 758
sh reklaam	-50 032	-41 758
Kokku	-50 032	-41 758

Lisa 19. Üldhalduskulud

(eurodes)	2017	2016
Tööjõukulud (lisa 23)	-724 722	-725 026
Õigusabi-, IT teenused ja konsultatsioonid	-75 815	-140 446
Kulum (lisad 8,26)	-81 775	-101 269
Sõiduautode rent, hooldus	-47 010	-36 078
Materjalid, kaubad	-42 829	-40 659
Muud ostetud teenused	-245 434	-230 670
Kokku	-1 217 585	-1 274 148

Lisa 20. Muud äritulud

(eurodes)	2017	2016
Tulu kindlustushüvitistest (lisa 26)	451 724	32 782
Kasum valuutakursi muutustest (lisa 26)	17 047	0
Kasum põhivara müügist (lisa 26)	12 133	6 432
Trahvid	2 413	4 303
Kasum kreditoorse võlgnevuse mahakandmisest (lisa 26)	0	12 139
Muud tulud	14 265	8 433
Kokku	497 582	64 089

Lisa 21. Muud ärikulud

(eurodes)	2017	2016
Kahjum põhivara mahakandmisest (lisa 26)	-55 002	-17 724
Kindlustuskahjumite kulud (lisa 26)	-7 337	0
Viivised, trahvid	-1 115	0
Ettevõtlusega mitteseotud kulud	-363	-499
Kahjum valuutakursi muutustest (lisa 26)	0	-6 436
Muud kulud	-1 526	-5 177
Kokku	-65 343	-29 836

Lisa 22. Finantskulud

(eurodes)	2017	2016
Finantskulud		
Intressikulud (lisa 26):		
sh teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted (lisa 25 ¹)	-1 215 717	-1 248 226
sh pangalaenu intressid	-1 065 136	-1 218 353
sh muud intressid	-150 581	-29 649
	0	-224
Muud finantskulud	-501	-502
Finantskulud kokku	-1 216 218	-1 248 728

Lisa 23. Personalikulud

(eurodes)	2017	2016
Töötajate palgad	-3 257 044	-3 326 696
Sotsiaalmaksu kulud	-1 053 640	-1 089 744
Töötuskindlustusmakse kulu	-24 966	-25 628
Puhkusereservi muutus	-356 507	-360 444
Kokku¹	-4 692 157	-4 802 512

¹ Lisades 17, 19 on toodud palgakulude jaotus erinevate kulugruppide lõikes.

Kontserni keskmine põhikoosseisuliste töötajate arv 2017. a oli 286 (2016: 290).

Ühekordsete tööülesannete täitmiseks töövõtulepingu alusel kasutati keskmiselt 6 inimest (2016: 4 inimest).

Lisa 24. Kasutusrent**Kontsern kui rentnik**

Kontsern on võtnud kasutusrendile sõiduaudod, platsid, ruumid, parkimiskohad.

2017. a kajastati kasumiaruande kuludes kasutusrendimakseid summas 432 822 eurot (2016: 434 307 eurot), sh samasse kontserni kuuluvad ettevõtted 380 552 eurot (2016: 380 552 eurot).

Tulevastel perioodidel tasumisele kuuluvad rendimaksed jagunevad vastavalt kehtivatele kasutusrendilepingutele järgmiselt:

(eurodes)	2017	2016
maksetähtajaga kuni 1 aasta	320 419	420 362
sh teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted	278 099	380 552
maksetähtajaga 1 - 5 aastat	1 139 519	1 679 557
sh teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted	975 792	1 522 208

Kontsern kui rendileandja

Aruandeaastal kajastati kasumiaruandes kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara renditulu summas 128 534 eurot (2016: 152 161 eurot).

Kasutusrendi tingimustel renditakse välja peamiselt ruume, kaid.

Tulevaste perioodide renditulud jagunevad vastavalt kehtivatele kasutusrendilepingute tingimustele järgmiselt:

(eurodes)	2017	2016
maksetähtajaga kuni 1 aasta	103 231	133 992
maksetähtajaga 1 - 5 aastat	412 925	532 368
maksetähtajaga üle 5 aasta	1 711 895	1 813 787

Lisa 25. Tehingud seotud osapooltega

Kontsern loeb osapooli seotuks juhul, kui osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriolulistele otsustele:

- emaettevõtte (ning emaettevõtte omanikud);
- kontserniettevõtteid ja teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted;
- aktsiaseltsi juhatus ja nõukogu ning olulise osalusega eraisikutest omanikud, välja arvatud juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtte äriolulistele otsustele. Lisaks on seotud osapoolteks eelnevate isikute lähisugulased ja nendega seotud ettevõtted.

	2017 müügid		2017 ostud		
	Teenused	Kulude hüvitamine	Materjalid ja teenused	Rent	Kulude hüvitamine
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted	439 457	7 112	845 030	374 552	61 717
Tegev- ja kõrgem juhtkond	0	0	112 200	0	0
Kõik kokku	439 457	7 112	957 230	374 552	61 717

(eurodes)	2016 müügid		2016 ostud		
	Teenused	Kulude hüvitamine	Materjalid ja teenused	Rent	Kulude hüvitamine
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted	2 238 618	9 719	962 729	374 552	68 860
Tegev- ja kõrgem juhtkond	0	0	112 200	0	0
Kõik kokku	2 238 618	9 719	1 074 929	374 552	68 860

(eurodes)	2017 saadud laenude			
	Põhiosa	Intressid	Makstud põhiosa	Makstud intressid
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted:	876 125	1 065 136 ¹	10 634 000	7 178
sh laenude konverteerimine omakapitaliks (lisad 15,29)	0	0	1 534 000	0

(eurodes)	2016 saadud laenude			
	Põhiosa	Intressid	Makstud põhiosa	Makstud intressid
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted:	1 108 900	1 218 353 ¹	1 620 711	3 611 682
sh laenuintresside konverteerimine omakapitaliks (lisad 15,29)	0	0	1 395 711	3 604 289

¹ vaata lisa 22.

Täiendav informatsioon seotud osapooltega laenukohustuste kohta on toodud lisas 10 laenukohustuste osas.

Saldod seotud osapooltega, seisuga 31.detsember

(eurodes)	2017 nõuded	2017 kohustused		
	Materjalide ja teenuste eest	Materjalide ja teenuste eest	Laenude eest	Laenuintresside eest
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted	14 527 ²	354 114 ³	37 659 363 ⁴	5 087 827 ⁴
Tegev- ja kõrgem juhtkond	0	7 330	0	0
Kõik kokku	14 527	361 444	37 659 363	5 087 827

(eurodes)	2016 nõuded	2016 kohustused		
	Materjalide ja teenuste eest	Materjalide ja teenuste eest	Laenude eest	Laenu-intresside eest
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted	16 774 ²	1 184 976 ³	47 511 238 ⁴	4 029 869 ⁴
Tegev- ja kõrgem juhtkond	0	7 298	0	0
Kõik kokku	16 774	1 192 274	47 511 238	4 029 869

² vaata lisa 4;³ vaata lisa 12;⁴ vaata lisa 10.**Lisa 26. Lisa konsolideeritud rahavoogude aruande juurde**

Puhaskahjumi korrigeerimised koosnevad järgmistest mitterahalistest äritegevusega seotud kasumitest ja kahjumitest:

(eurodes)	Lisa	2017	2016
Kinnisvarainvesteeringute kulum ja väärtuse langus	7, 17	4 599	4 600
Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	8, 17, 19	2 669 190	2 793 332
Immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	9, 17, 19	53 935	57 764
Kasum materiaalse põhivara müügist	20	-12 133	-6 432
Kahjum materiaalse põhivara mahakandmisest	21	55 002	17 724
Kasum kreditoorse võlgnevuse mahakandmisest	20	0	-12 139
Kahjum kindlustushüvitistest	21	7 337	0
Kasum kindlustushüvitistest, mis on seotud laekumisega kindlustusfirmast põhivara eest	20	-451 724	0
Kasum/kahjum valuutakursi muutusest	20, 21	-17 047	6 436
Intressitulu		-69	-53
Intressikulu	22	1 215 717	1 248 226
Puhaskahjumi korrigeerimised kokku		3 524 807	4 109 458

Põhivara soetamine koosneb järgmistest komponentidest:

(eurodes)	2017	2016
Materiaalse põhivara soetus	-606 975	-271 487
Materiaalse põhivara soetus, mis on seotud laekumisega kindlustusfirmast	61 766	0
Immateriaalse põhivara soetus	-14 075	-89 807
Põhivara soetused kokku	-559 284	-361 294

Lisa 27. Tütaretttevõtete aktsiad

Ettevõtte nimi	Palsteve OÜ	Pintomar OÜ
Asukoht	Peetri 11, Paldiski	Peetri 13 A, Paldiski
Tegevusala	Laadungikäitlus	Ehitamine
Osalus seisuga 31.12.2017	99,21%	100%
Osalus seisuga 31.12.2016	99,20%	100%
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2017 (lisa 32)	7 902 846	44 738
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2016 (lisa 32)	6 813 982	44 738
Soetusaasta	2002	2002

Lisa 28. Eraldised ja tingimuslikud kohustused***Tingimuslikud kohustused***

OÜ Palsteve tegevuse jätkumine peab olema kaetud tagatistega.

Maksu-ja Tolliamet määras 2017-I aastal OÜ Palstevele üldtagatise tagatissummaks 247 589 eurot (2016: 50 000 eurot) tolliterminali ja tollilao tegevuseks ja aktsiisilao tagatissummaks 179 204 eurot (2016: 180 730 eurot).

Seoses sellega sõlmiti 2017. a Luminor Bank AS ja OÜ Palsteve vahel kaks käenduslepingut provisjoniga 2,2% aastas käenduse maksimumsummal.

Garanteeritud summa on maksimaalne summa, mille ulatuses käendaja ja OÜ Palsteve koos või eraldi on kohustatud tasuma Maksu- ja Tolliametile OÜ Palsteve poolt tähtpäevaks tasumata tollimaksu võlast tulenevaid kohustusi.

Kohustus ei ole bilansis kajastatud, kuna juhatuse hinnangul on nimetatud kohustuste realiseerumine ebatõenäoline.

Käesolev käendus Maksu- ja Tolliameti ees lõpeb ühe (1) aasta möödumisel käesoleva käendusdokumendi kehtivuse lõppemise päevast arvates, kui Maksu- ja Tolliamet ei ole selle aja jooksul esitanud nõuet käesoleva käendusdokumendi alusel.

Keskkonna küsimused

OÜ Palsteve hindab perioodiliselt oma kohustusi keskkonnaseadustest lähtuvalt.

Kui seadustest tulenevalt tekivad kohustused, siis võetakse need kohustused oma tegevuses koheselt arvesse.

OÜ Palsteve jätkab kvaliteetset juhtimistegevust ja suhtub täie tähelepanuga keskkonnavaldkonda, mis on tunnustatud sertifikaatidega.

Juhtkonnal on raske hinnata potentsiaalseid kohustusi, mis võivad tekkida olemasolevate seaduste, tsiviilprotsesside või õigusaktide muutusest.

Juhtkond on veendunud, et praegu kehtivate keskkonnajärelduste õigusaktide alusel, puuduvad keskkonda kahjustavad tegurid ja kohustused.

Lisa 29. Mitterahalised tehingud

Rahavoogude aruandes on elimineeritud järgmised äri-, investeerimis- ja finantseerimistegevust mõjutavad mitterahalised tehingud:

(eurodes)	2017	2016
Tehtud tasaarveldused:	2 979 029	5 079 622
sh laenude konverteerimine		
omakapitaliks (lisad 10, 15, 25)	1 534 000	1 395 711
sh laenuintresside konverteerimine		
omakapitaliks (lisad 10, 15, 25)	0	3 604 289
sh arvete konverteerimine omakapitaliks	994 865	0
sh deebitorid - kreditorid	448 019	76 290
sh laen - kreditorid	2 145	3 332
Kapitalirendiga soetatud põhivara	353 201	0
Esimene makse (kasutusrent)	9 333	10 000
Kokku	3 341 563	5 089 622

Lisa 30. Finantsriskide juhtimine

Kontserni põhiliste finantskohustuste hulka kuuluvad laenud, krediidid, kreditoorne ja muu kreditoorne võlgnevus ning garantiilepingud. Antud finantskohustuste põhiliseks eesmärgiks on kontserni tehingute finantseerimine ja finantstegevuse jätkusuutlikkuse garanteerimine. Kontserni põhiliste finantsvarade hulka kuuluvad debitoorne ja muu debitoorne võlgnevus, rahalised vahendid ja lühiajalised deposiidid, mis tulenevad vahetult kontserni tegevusest.

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid:

- tururisk, mis koosneb valuutariskist, intressiriskist ja muudest hinnariskidest;
- krediidirisk;
- likviidsusrisk.

Tururisk

Tururisk on risk, kus tulevaste perioodide õiglane väärtus rahavoogudes finantsinstrumentide osas võib kõikuda seoses turuhindade muutumisega.

Tururisk koosneb kolmest riskitüübist – valuutariskist, intressiriskist ja muudest hinnariskidest.

Finantsinstrumentid, mis on avatud tururiskile sisaldavad antud ja saadud laene, deposiite jne.

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, kus finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus valuutavahetuskursi muutuste tõttu. Kontserni valuutariski vältimise põhiinstrumentideks on lepingute euro-põhisus. Kontsernil praktiliselt puuduvad kohustused ja nõuded muudes valuutades. Kõik olemasolevad võlakohustused on noteeritud eurodes, mistõttu käsitletakse neid valuutariskivabade kohustustena.

Valuutariski maandamiseks ei ole ettevõtte sõlminud tuletisinstrumentide lepinguid.

Ettevõtte valuutaposisioonid seisuga **31.12.2017**:

Finantsvarad (eurodes)	EUR	RUB	USD	Kokku
Rahakontod (lisa 2)	56 587	70	0	56 657
Nõuded ostjate vastu (lisa 4)	1 433 661	0	0	1 433 661
Muud nõuded (lisa 3)	27 608	0	0	27 608
Kokku	1 517 856	70	0	1 517 926

Finantskohustused (eurodes)	EUR	RUB	USD	Kokku
Võlakohustused (lisa 10):	52 034 074	0	0	52 034 074
sh pikaajaline osa	50 266 601	0	0	50 266 601
Võlad tarnijatele (lisa 12)	511 355	2 167	127 211	640 733
Kokku	52 545 429	2 167	127 211	52 674 807

Ettevõtte valuutaposisioonid seisuga **31.12.2016**:

Finantsvarad (eurodes)	EUR	RUB	USD	Kokku
Rahakontod (lisa 2)	207 544	215	0	207 759
Nõuded ostjate vastu (lisa 4)	977 636	0	33 403	1 011 039
Muud nõuded (lisa 3)	36 826	0	0	36 826
Kokku	1 222 006	215	33 403	1 255 624

Finantskohustused (eurodes)	EUR	CHF	USD	Kokku
Võlakohustused (lisa 10):	52 150 676	0	0	52 150 676
sh pikaajaline osa	51 421 868	0	0	51 421 868
Võlad tarnijatele (lisa 12)	1 336 150	0	179 137	1 515 287
Kokku	53 486 826	0	179 137	53 665 963

Intressirisk

Intressirisk on risk, kus tulevaste perioodide õiglase väärtus rahavoogudes finantsinstrumentide osas võib kõikuda seoses intressiprotsentide muutumisega turul.

Seisuga 31.12.2017 on kontsernis intressikandvaid kohustusi 46 843 972 eurot (2016: 48 120 807 eurot), mis moodustab 84% (2016: 84%) kontserni bilansimahust. Tulenevalt intressikandvate kohustuste suurest osakaalust kontsernis hindab juhtkond rahaturu intresside tõusust tulenevat otsest riski ettevõtte tegevusele oluliseks. Laenukohustuste juures eksisteerib ettevõtte rahavool risk ning antud laenude juures õiglase väärtuse muutuse risk intressi osas.

Pangalaenu baseeruvad Euribor-il, mis on viimasel ajal pidevalt vähenenud ja laenude marginaalid on fikseeritud lepingutes. Samas on peamiseks laenuandjaks emaettevõtte, mis vähendab oluliselt järsu intressikasvu riski, kuna emaettevõttest saadud laenude intress on fikseeritud (kuni 31.07.2015 5% ja alates 01.08.2015 vähenes kuni 2,5%) ja ei sõltu Euribor-ist.

Teostatud analüüs eesmärgiga hinnata genereeritavate rahavoogude tundlikkust intressimäärade muutumisel ettevõtte tulumaksueelsele kasumile, näitas, et 1%-line intressimäärade muutumine mõjutaks ettevõtte poolt 2016. aastal genereeritud rahavooge ja avaldaks mõju tulumaksueelsele tulemile summas 93 070 eurot (2016: 6 585 eurot). Antud analüüs ei hõlma emaettevõtet saadud laene.

Muud hinnariskid

Hinnarisk on ettevõtluse paratamatu osa. Kontserni jaoks on hinnarisk seotud ettevõtluse tarbeks tarnijatelt ostetavate teenuste ja kaupade hinnamuutusega. Hinnariskide maandamiseks analüüsitakse ja jälgitakse turul toimuvaid hinnamuutusi – ettevõtte jaoks oluliste teenuste ja kaupade osas sõlmitakse pikaajalised koostöölepingud. Ehitustööde osas viiakse läbi hanked.

Krediidirisk

Krediidirisk on risk kontserni jaoks, mis võib põhjustada kahju kui kliendid (kolmandad osapooled) ei täida oma kohustusi. Kontsern on avatud krediidiriskile, mis on seotud äri- ja finantstegevusega vastavalt nõuetest ostjate vastu ning raha ja ekvivalentidest.

Krediidiriskide juhtimist, mis on seotud klientidega teostatakse ettevõtete osakondades vastavalt kontserni poolt välja töötatud poliitikale, protseduuride- ja kontrollisüsteemile.

Krediidiriskide haldamisel jälgitakse tähelepanelikult partnerite maksekäitumist ja analüüsitakse nende finantsseisu ning vajaduse korral kaasatakse garantiina tehingutesse kolmandaid isikuid.

Ülejäänud meetodid klientidega seotud krediidiriski juhtimiseks seisnevad igapäevases klientide maksekäitumise jälgimises ja vajalike meetmete operatiivses rakendamises. Ostjatele esitatud arvete laekumistähtaaja ületamise korral saadetakse meeldetuletusi ja hoiatusi.

Püsiklientidega töötab kontsern lepingute alusel, milles on täpselt välja toodud poolte finantskohustused. Ühekordsete tehingute puhul on nõutav kirjalik tellimus koos garantiikirjaga tasumise kohta. Klientidega seotud krediidiriski vähendamiseks ei saa uute klientide käest nõuda ettemaksu ega akreditiivi seoses tiheda konkurentsiga ja raske situatsiooniga transiiditurul.

Kontserni krediidirisk koosneb ainult tagatiseta nõuetest.

Ostjatelt laekumata arvete maksetähtaaja analüüs:

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg ei ole saabunud	1 340 577	832 916
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on saabunud, aga mida ei ole hinnatud ebatõenäoliselt laekuvateks:		
sh maksetähtajaga kuni 3 kuud	93 083	178 123
sh maksetähtajaga 3 - 12 kuud	75 113	133 386
	17 970	44 737
Kokku (lisa 3)	1 433 661	1 011 039
Ostjatelt laekumata arved, mis on hinnatud ebatõenäoliselt laekumiseks	3 196	3 140
Kõik kokku (lisa 4)	1 436 857	1 014 179

Ettevõtte hoiab rahalisi vahendeid kõige enam tunnustatud Eesti pankades, kellele kehtivad emapanga reitingud.

Andmed pärinevad vastavate pankade kodulehekülgedelt seisuga 31.12.2017:

(eurodes)	Finants-varad	Moody's		Standard & Poor's		Fitch	
		short	long	short	long	short	long
Swedbank AS	47 381	P-1	Aa2	A-1+	AA-	F1+	AA-
Luminor Bank AS	7 195	P-1	Aa3	A-1+	AA-	F1+	AA-
AS Citadele		ei ole krediidi-reitingut		ei ole krediidi-reitingut		ei ole krediidi-reitingut	
Banka Eesti fil.	19		Ba2	ei ole krediidi-reitingut		ei ole krediidi-reitingut	
Kokku (lisa 2)	54 595						

Maksimaalne krediidirisk, mis tuleneb tagatiseta nõuetest, oli bilansikuupäeva seisuga 31.12.2017 1 461 269 eurot.

Andmed pärinevad vastavate pankade kodulehekülgedelt seisuga 31.12.2016:

(eurodes)	Finants-varad	Moody's		Standard & Poor's		Fitch	
		short	long	short	long	short	long
Swedbank AS	202 253	P-1	Aa3	A-1+	AA-	F1+	AA-
Luminor Bank AS	3 938	P-1	Aa3	A-1+	AA-	F1+	AA-
AS Citadele		ei ole krediidi-reitingut		ei ole krediidi-reitingut		ei ole krediidi-reitingut	
Banka Eesti fil.	5	ei ole krediidi-reitingut		ei ole krediidi-reitingut		ei ole krediidi-reitingut	
Kokku (lisa 2)	206 196						

Maksimaalne krediidirisk, mis tuleneb tagatiseta nõuetest, oli bilansikuupäeva seisuga 31.12.2016 1 047 865 eurot.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, kui kontsernil ei ole piisaval hulgal likviidseid rahalisi vahendeid vajalike kulude ja investeeringute katmiseks. Likviidsusrisi maandamisel kasutatakse jooksva likviidsuse planeerimisel finantsinstrumente nagu laenu nõudmiseni ja tähtajalised deposiidid. Lähtudes sellest on ettevõtte sõlminud arvelduskrediidilepingu Luminor Bank AS-i pangaga (vaata lisa 10¹).

Kontserni jätkusuutlikkus peamiselt sõltub siiski võimalusest olemasolevaid laene pikendada või refinantseerida ning olulises osas emattevõtte finantseeringutest. Kontsernil on kindel tugi finantssektori poolt, toetamaks kontserni likviidsusjuhtimist ja arenguprotsessi. Kontsernil ei ole probleeme täiendavate finantseerimisvahendite saamisega soodsate intressimääradega ning alati on võimalus olemasolevaid laene pikendada või refinantseerida.

Pangast on saadud kinnituskiri, et laenu ennetähtaegselt tagasi ei nõuta ja eritingimused on panga kinnitusel täidetud.

Kontserni käibekapital oli seisuga 31.12.2017 negatiivne – 478 525 eurot ning seisuga 31.12.2016 – 593 789 eurot. Juhtkond jälgib jooksvalt rahavoo prognooside igapäevaseid ja iganädalasi koondandmeid. Tabelis on toodud finantskohustuste saldod ja tähtjajad gruppide lõikes.

Finantskohustused diskonteerimata maksete alusel seisuga **31.12.2017** maksetähtaegade järgi:

(eurodes)	kuni 3 kuud	3 kuni 12 kuud	1 kuni 5 aastat	diskon- teerimata makse kokku
Võlakohustused (lisa 10)	649 997	1 117 476	50 266 601	52 034 074
Võlad tarnijatele (lisa 12)	423 733	93 245	123 715	640 733
Võlad töötajatele ¹ (lisa 13)	237 948	52 558	0	290 506
Maksuvõlad (lisa 14)	286 295	17 764	0	304 059
Muud võlad (lisa 11)	1 013	0	0	1 013
Kokku	1 599 026	1 281 043	50 390 316	53 270 385

Finantskohustused diskonteerimata maksete alusel seisuga **31.12.2016** maksetähtaegade järgi:

(eurodes)	kuni 3 kuud	3 kuni 12 kuud	1 kuni 5 aastat	diskon- teerimata makse kokku
Võlakohustused (lisa 10)	227 669	501 139	51 421 868	52 150 676
Võlad tarnijatele (lisa 12)	598 328	654 828	262 131	1 515 287
Võlad töötajatele ¹ (lisa 13)	237 778	53 453	0	291 231
Maksuvõlad (lisa 14)	323 100	18 067	0	341 167
Muud võlad (lisa 11)	1 156	0	0	1 156
Kokku	1 388 031	1 227 487	51 683 999	54 299 517

¹ Need kohustused sisaldavad arvestatud puhkusereservi kulusid.

Õiglane väärtus

Seisuga 31.12.2017 kontserni raha, debitorsete- ja kreditorsete võlgnevuste ning võlakohustuste õiglane väärtus (määratud diskonteeritud rahavoogude meetodil) ei erine oluliselt nende bilansilistest jääkväärtusest kuna nende intressimäärad on ligilähedased turul kehtivatele intressimääradele (lisa 10).

Õiglase väärtuse hindamise hierarhia seisuga 31.12.2017

Õiglase väärtusega avalikustatud kohustused on:

- **tase 2** – saadud pangalaenu 8 726 974 eurot (2016: 173 070 eurot) ja liisingud 552 316 eurot (2016: 436 499 eurot) – lisa 10;
- **tase 3** – seotud osapooltelt saadud laenu 37 659 363 eurot (2016: 47 511 238 eurot) ja liisingud 0 eurot (2016: 0 eurot) – lisa 10.

Täiendav info õiglase väärtuse hierarhia tasemete kohta on esitatud lisa 1 (Õiglase väärtuse hindamise osas).

Kapitali juhtimine

Paldiski Sadamate kontserni esmaseks kapitali juhtimise eesmärgiks on kindlustada tugev kapitali struktuur, mis toetaks ettevõtte äritegevuse kasumlikkust ja kindlustaks aktsionäride huve.

Kapitali suhtarvude väljatoomisel lähtub kontsern intressikandvate laenude ja omakapitali suhtest.

(eurodes)	2017	2016
Intressikandvad võlakohustused:	46 843 972	48 120 807
sh lühiajaline osa	1 731 599	728 198
sh pikaajaline osa	45 112 373	47 392 609
Raha ja raha ekvivalendid (-)	56 657	207 759
Netovõlg	46 787 315	47 913 048
Omakapital	2 636 071	2 777 773
Kogukapital (netovõlg pluss omakapital)	49 423 386	50 690 821
Netovõla suhe kogukapitali	0,95	0,95

Lisa 31. Bilansikuupäevajärgsed sündmused

2017. aastal pole toimunud olulisi sündmusi, mis nõuaksid avalikustamist antud majandusaasta aruandes.

Lisa 32. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta**FINANTSSEISUNDI ARUANNE**

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
Raha ja pangakontod	21 235	53 924
Nõuded ja ettemaksed	1 116 166	822 893
Varud	643 806	650 623
Käibevara kokku	1 781 207	1 527 440
Tütarettevõtete aktsiad (lisa 27)	7 947 584	6 858 720
Kinnisvarainvesteeringud	298 203	302 802
Materiaalne põhivara	50 644 021	51 776 935
Immateriaalne põhivara	238 598	232 806
Põhivara kokku	59 128 406	59 171 263
Varad kokku	60 909 613	60 698 703
Lühiajalised võlakohustused	1 637 600	462 052
Võlad ja ettemaksed	478 268	626 250
Lühiajalised kohustused kokku	2 115 868	1 088 302
Pikaajalised võlakohustused	49 638 764	50 874 347
Pikaajalised kohustused kokku	49 638 764	50 874 347
Kohustused kokku	51 754 632	51 962 649
Aktsiakapital	498 986	467 548
Aažio	53 549 595	51 022 168
Kohustuslik reserv	48 001	48 001
Katmata kahjum	-44 941 601	-42 831 663
Omakapital kokku	9 154 981	8 736 054
Kohustused ja omakapital kokku	60 909 613	60 698 703

KOONDKASUMIARUANNE

(eurodes)	2017	2016
Müügitulu	8 462 103	8 511 371
Müüdnud teenuste kulu	-8 682 844	-8 478 237
Brutokasum(-kahjum)	-220 741	33 134
Turustuskulud	-49 176	-40 209
Üldhalduskulud	-1 067 182	-1 130 872
Muud äritulud	465 267	35 412
Muud ärikulud	-42 419	-19 783
Ärikahjum	-914 251	-1 122 318
Finantstulud	15	21
Finantskulud	-1 195 702	-1 217 106
Kahjum majandustegevusest	-2 109 938	-2 339 403
Aruandeaasta puhaskahjum	-2 109 938	-2 339 403
Muu koondkasum(-kahjum)	0	0
Aruandeaasta koondkahjum	-2 109 938	-2 339 403

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(eurodes)	2017	2016
Puhaskahjum	-2 109 938	-2 339 403
Ärikahjumi korrigeerimised	2 913 348	3 446 577
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-283 688	-227 658
Varude muutus	4 366	60 175
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-140 131	-133 913
Kokku rahavood äritegevusest	383 957	805 778
Põhivara soetus	-507 864	-307 645
Materiaalse põhivara müük	37 421	63 927
Antud laenud	-300	-2 400
Laekunud intressid	15	3
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-470 728	-246 115
Saadud laenud	9 794 255	1 122 784
Saadud laenude tagasimaksed	-9 674 492	-1 303 668
Arvelduslaenu muutus	116 266	-155 756
Kapitalirendi põhiosa maksed	-44 241	-157 337
Makstud intressid	-137 706	-22 604
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	54 082	-516 581
Rahavood kokku	-32 689	43 082
Raha ja raha ekvivalendid perioodi algul	53 924	10 842
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-32 689	43 082
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpul	21 235	53 924

Lisa rahavoogude aruande juurde

Puhaskahjumi korrigeerimised koosnevad järgmistest mitterahalistest äritegevusega seotud kasumitest ja kahjumitest:

(eurodes)	2017	2016
Kinnisvarainvesteeringute kulum ja väärtuse langus	4 599	4 600
Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	2 115 924	2 218 655
Immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	7 847	12 584
Kasum materiaalse põhivara müügist	-12 133	-6 432
Kahjum materiaalse põhivara mahakandmisest	36 046	12 470
Kasum kreditoorse võlgnevuse mahakandmisest	0	-12 139
Kahjum kindlustushüvitistest	433	0
Kasum kindlustushüvitistest, mis on seotud laekumisega kindlustusfirmast põhivara eest	-438 875	0
Kahjum valuutakursi muutusest	421	256
Intressitulu	-15	-21
Intressikulu	1 195 201	1 216 604
Puhaskahjumi korrigeerimised kokku	2 913 348	3 446 577

Põhivara soetamine koosneb järgmistest komponentidest:

(eurodes)	2017	2016
Materiaalse põhivara soetus	-531 525	-233 008
Materiaalse põhivara soetus, mis on seotud laekumisega kindlustusfirmast	37 000	0
Immateriaalse põhivara soetus	-13 639	-74 637
Põhivara soetused kokku	-507 864	-307 645

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

(eurodes)	Aktia- kapital	Aazio	Kohustuslik reserkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 31.12.2015	496 110	46 023 606	48 001	-40 492 260	6 075 457
Aktiate emissioon	1 438	4 998 562	0	0	5 000 000
Aruandeperioodi koondkahjum	0	0	0	-2 339 403	-2 339 403
Saldo 31.12.2016	497 548	51 022 168	48 001	-42 831 663	8 736 054
Aktiate emissioon	1 438	2 527 427	0	0	2 528 865
Aruandeperioodi koondkahjum	0	0	0	-2 109 938	-2 109 938
Saldo 31.12.2017	498 986	53 549 595	48 001	-44 941 601	9 154 981

Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital (äriseadustikus kehtestatud nõuetele vastavuse arvestamiseks) on seisuga 31. detsember järgmine:

(eurodes)	2017	2016
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	9 154 981	8 736 054
Tütarettevõtete väärtus emaettevõtte konsolideerimata bilansis (miinus)	-7 947 584	-6 858 720
Tütarettevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil (pluss)	1 494 296	961 622
Kokku	2 701 693	2 838 956

Lisa 33. Informatsioon Koidula ooteala kohta**Koidula ooteala üldinfo**

Vastavalt EV Siseministeeriumi ja Paldiski Sadamate AS-i vahel sõlmitud halduslepingule opereerib Paldiski Sadamate AS alates 2011. a III kvartalist Koidula piiripunkti ootealal.

Ooteala töötajad juhinduvad oma töös rangelt 09.05.2016 EV Siseministeeriumi ja Paldiski Sadamate AS-i vahel sõlmitud uuest halduslepingust 7-3/620-ja ooteala kasutamise eeskirjast.

2017. a teenindas Koidula piiripunkti ootealal kliente Palsteve OÜ poolt 6 inimest ja Paldiski Sadamate AS-i poolt 8 inimest.

2017. a jooksul on Koidula piiripunkti ooteala läbinud:

- A-kategooria sõidukeid (mootorrattad) 48 tk (2016: 16 tk)
- B-kategooria sõidukeid (sõidua autod) 19 676 tk (2016: 18 959 tk)
- C- ja D-kategooria sõidukeid (veoautod ja bussid) 22 620 tk (2016: 21 585 tk).

Tulude arvestus

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel. Kui tasumine toimub tavapärasest pikema perioodi jooksul, võetakse saadaolev tasu arvele selle nüüdisväärtuses.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Tulu teenuste müügist (sh ehitusteenused) kajastatakse teenuse osutamisel.

Kulude arvestus

Kulu saadud teenuste eest kajastatakse teenuse saamisel. Amortisatsioonikulu kajastatakse Koidula ootealaga seotud põhivarade lõikes.

Koidula OA kulude osas peetakse raamatupidamises eraldiseisvat arvestust.

KOIDULA OOTEALA TULUDE-KULUDE ARUANNE

(eurodes)	2017	2016
Müügitulu	303 718	322 754
Müüdud teenuste kulu	-323 367	-436 944
Brutokahjum	-19 649	-114 190
Üldhalduskulud	-44 031	-51 038
Muud äritulud	13 171	8 314
Muud ärikulud	-1 093	-2 318
Ärikahjum	-51 602	-159 232
Finantstulud	-1	-73
Tulem	-51 603	-159 305

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Paldiski Sadamate AS aktsionäridele

Märkusega arvamus

Oleme auditeerinud Paldiski Sadamate AS ja tema tütaretevõtjate (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2017 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid ning konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates, välja arvatud meie aruande osas „Märkusega arvamuse alus“ kirjeldatud asjaolu mõjud, kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2017 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Märkusega arvamuse alus

Kontserni 2017. aasta 31. detsembri seisuga koostatud konsolideeritud finantsseisundi aruanne sisaldab põhivarasid summas 53 381 000 eurot (31. detsember 2016: 54 793 000 eurot). Nagu kirjeldatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 8, on juhtkond läbi viinud väärtuse languse testi, mille kohaselt oli eelnimetatud varade kaetav väärtus suurem kui nende bilansiline väärtus. Väärtuse languse testi tulemused on eriti tundlikud tulude kasvuprognoside ja kohaldatava diskontomäära suhtes ning seetõttu võivad olla eespool nimetatud varad oluliselt ülehinnatud. Auditi käigus tuvastasime, et põhivarad on oluliselt ülehinnatud, kuid meil ei ole õnnestunud saada piisavalt tõendusmaterjali väärtuse languse testis kasutatud tulude kasvu, kaalutud keskmise kapitali hinna ja kasumlikkuse puhul rakendatud eelduste kohta, et jõuda järeldusele, kui suures ulatuses kõnealuste varade väärtus 2017. aasta 31. detsembri seisuga tegelikult langenud on. Sarnane oli olukord ka 2016. aasta 31. detsembri seisuga, mille kohta me väljastasime oma märkusega arvamuse 22. juunil 2017.

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutsete arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie märkusega arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Nagu kirjeldatud eespool osas „Märkusega arvamuse alus“ ei saa me hinnata mis ulatuses tuleks eelnimetatud põhivarade väärtust kontserni finantsseisundi aruandes alla hinnata. Seetõttu ei ole me suutelised tegema järeldust, kas muu informatsioon on selle asjaoluga seoses oluliselt väärkajastatud või mitte.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettusest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjaspepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhatuse poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- Hindame kontserni majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada aramus kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame kontserniauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 28. juuni 2018

Olesia Abramova
Vandeauditori number 561
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK

Paldiski Sadamate AS-i konsolideeritud katmata kahjum seisuga 31.12.2017 on -51 396 417 eurot.

Kontserni juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku katta katmata kahjum järgnevate perioodide kasumist.

Aleksandr Kovaljov
Juhatuse liige

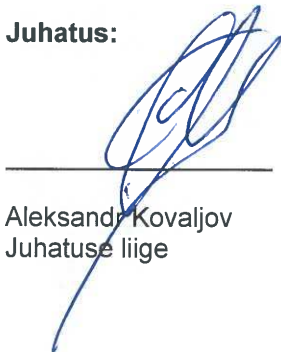

Igor Dronov
Juhatuse liige

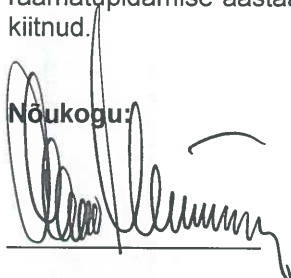
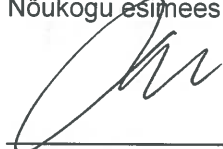
28 juuni 2018. a

JUHATUSE JA NÕUKOGU LIIKMETE ALLKIRJAD 2017. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Käesolevaga kinnitame Paldiski Sadamate AS-i 2017. a konsolideeritud majandusaasta aruandes, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud andmete õigsust:

Juhatus:
Aleksandr Kovaljov
Juhatuses liige
Igor Dronov
Juhatuses liige

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Nõukogu:
Aleksei Mürisep
Nõukogu esimees
Aleksei Tshulets
Nõukogu liige
Jevgenija Tihhonova
Nõukogu liige

28 juuni 2018. a

**MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE
KLASSIFIKAATORILE (EMTAK)**

Kontserni emaettevõtte müügitulu jaguneb EMTAK koodide lõikes järgmiselt:

(eurodes)	EMTAK-i koodid	2017	2016
Laadungikäitlus	52241	3 435 934	3 349 366
Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused	52221	2 352 480	2 476 614
Muude vahetoodete hulgimüük	46761	1 232 638	1 139 944
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitlus	6820	512 379	541 412
Mujal liigitamata masinate, seadmete jm materiaalse vara rentimine ja kasutusrent	7739	326 344	327 284
Maismaaveondust teenindavad tegevusalad	52211	303 718	322 754
Raamatupidamine, maksualane nõustamine	69202	109 968	118 663
Mujal liigitamata veondust abistavad tegevused	52299	64 434	59 221
Muud veondust abistavad tegevused	52291	37 135	53 710
Elektrienergia müük	35141	21 375	29 783
Turvatöö, v.a. avalik korrakaitse	8010	14 006	23 348
Veevarustus	36001	31 025	22 265
Muud maismaaveondust teenindavad tegevusalad	52219	3 483	18 914
Muud veetransporti teenindavad tegevusalad	52229	500	10 944
Muu mujal liigitamata kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	74901	9 010	7 950
Mujal liigitamata rajatiste ehitus	4299	7 540	7 321
Sõiduautode ja väikebusside rentimine ja kasutusrent	7711	0	1 589
Muu mujal liigitamata teenindus	9609	134	289
Kokku		8 462 103	8 511 371

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Laadungikäitlus	52241	3435934	40.60%	Jah
Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused	52221	2352480	27.80%	Ei
Muude vahetoodete hulgimüük	46761	1232638	14.57%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	512379	6.05%	Ei
Mujal liigitamata masinate, seadmete jm materiaalse vara rentimine ja kasutusrent	7739	326344	3.86%	Ei
Parklate tegevus	52211	303718	3.59%	Ei
Raamatupidamine, maksualane nõustamine	69202	109968	1.30%	Ei
Mujal liigitamata veondust abistavad tegevused	52299	64434	0.76%	Ei
Veoste ekspedeerimine	52291	37135	0.44%	Ei
Veekogumine, -töötlus ja -varustus	36001	31025	0.37%	Ei
Elektrienergia müük	35141	21375	0.25%	Ei
Turvatöö, v.a avalik korrakaitse	80101	14006	0.17%	Ei
Muu mujal liigitamata kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	74901	9010	0.11%	Ei
Mujal liigitamata rajatiste ehitus	42991	7540	0.09%	Ei
Muud maismaaveondust teenindavad tegevusalad	52219	3483	0.04%	Ei
Muud veetransporti teenindavad tegevusalad	52229	500	0.01%	Ei
Muu mujal liigitamata teenindus	9609	134		Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6391367
Telefon	+372 6511010
Faks	+372 6511011
Faks	+372 6391342
Mobiiltelefon	+372 5252131
E-posti aadress	info@portofpaldiski.ee
Veebilehe aadress	www.portofpaldiski.ee